

Z obsahu:

Hle, tvůj syn...

Jan Pavel II. při
generální audienci
23. dubna 1997.

– strana 2 –

**Projevy Svatého
otce při jeho apoš-
tolské cestě v České
republice**

Paprsek světla k nám
promlouvá
z mučednické smrti
svatého Vojtěcha,
která byla dovršena
právě před tisíci
lety! Pokorná
a strhující osobnost
svatého biskupa
mluví s nezměněnou
silou také k součas-
né generaci.

– strany 4, 12, 13 –

Elixír mládí

To, čeho jsme byli
svědky 26. dubna na
Velkém náměstí
v Hradci Králové, je
jako fantastická
scéna z úplně jiného
světa.

– strana 5 –

**Sestra Emmanuela
píše...**

– strana 7 –

**Události v údolí Cova
da Iria v roce 1917**

– str. 8

Hle, tvůj syn...

Evangelista Jan poté, co připomenul přítomnost Marie a dalších žen u Kristova kříže, pokračuje: „Když Ježíš viděl svou Matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl Matce: Ženo, hle, tvůj syn. A pak řekl učedníkovi: Hle, tvá matka“ (Jan 19,25–27).

Tato dojemná slova vytvářejí, dalo by se říci, scénu zjevení. Vyjevují hluboké city Krista, který umírá, a zároveň tato slova v sobě uzavírají bohatství významu pro víru a křesťanskou spiritualitu. Ukřižovaný Mesiáš, který se na konci svého pozemského života obrací k Matce a k učedníkovi, jehož miloval, vytváří a zakládá nový vztah lásky mezi Marií a křesťany.

Věty, jež Kristus pronesl na kříži, byly občas vysvětlovány jednostranně, jako důkaz Ježíšovy synovské lásky k Matce, jejíž budoucnost je svěřena do péče milovaného učedníka. Avšak výrazy, které Ježíš používá, mají hlubší dosah a jejich cílem není jen vyřešení rodinného problému. Hlubší úvaha nad textem, potvrzená výkladem mnohých církevních otců a společným citěním církve, nás staví před dvojí Ježíšovo odevzdání. A to je jedna z nejvýznamnějších skutečností pro pochopení úlohy Panny Marie v dějinách spásy.

Slova umírajícího Ježíše ve skutečnosti zjevují, že prvotním záměrem není svěřit Marii do Janovy péče, ale svěřit Jana Marii, a tak dát Marii nové misijní poslání. Zvolání ženo, kterého Ježíš používá i na svatbě v Káně, aby svěřil Marii nový rozměr spojený s jejím mateřstvím, jasně ukazuje, že Spasitelova slova nejsou plodem pouhého synovského citu, ale že Ježíš chce poukázat na rovinu vyšší.

Přestože Ježíšova smrt způsobila Marii nezměrné utrpení, nemění podmínky jejího živo-

ta. Tím, že Ježíš opustil Nazaret, aby započal své veřejné působení, zanechal Marii samotnou. Přítomnost příbuzné Marie Kleofášovy nás přivádí k domněnce, že Panna Maria měla dobré vztahy k příbuzným a jistě by u nich našla přijetí po Ježíšově smrti.

Slova nabývají pravého významu v rámci spasitelského poslání. Jsou vyslovena v okamžiku výkupné oběti, a právě z těchto vznešených okolností čerpají svou nejvyšší hodnotu. Evangelista poté, co Ježíš oslovil Matku, vkládá do biblického textu důležitou větu: *Ježíš, vědom si toho, že je vše dokonáno...* (Jan 19,28). Jakoby chtěl podtrhnout, že Kristus dokonil svou oběť tím, že svěřil Matku Janovi a v něm všem lidem, jejichž Matkou se v díle spásy stává.

Skutečnost, jež je dána Ježíšovými slovy, tedy nové Mariino mateřství ve vztahu k Janovi, vytváří další znamení velké lásky, která vedla Ježíše k oběti vlastního života za všechny lidi. Na Kalvárii se tato láska ukazuje jako darování vlastní Matky, která se tak stává i Matkou naší.

Je třeba připomenout, že Jan je v duchu tradice ten, kterého Panna Maria uznává jako svého syna. Avšak toto privilegium bylo od počátku křesťany interpretováno jako znamení duchovního plození, jež se týká celého lidstva.

Univerzální mateřství Marie, ženy ze svatby v Káně a ženy z Kalvárie, připomíná Evu, matku všech živých. Za-

tímco Eva napomohla hříchu, aby vstoupil do světa, nová Eva, Maria, spolupracuje na spásném díle vykoupení. V osobě Panny Marie je rehabilitována postava ženy a mateřství dostává úkol rozšiřovat mezi lidmi nový život v Kristu.

Ve světle tohoto poslání je po Marii žádána bolestná oběť. Přijmout smrt jednorozenného Syna. Ježíšův výraz: *Ženo, hle, tvůj Syn* (Jan 19,26), umožňuje Marii vytyčit nový mateřský vztah, jenž prodlouží a rozšíří onen předcházející. Její ANO k tomuto plánu představuje souhlas s Kristovou obětí, a Maria tak velkodušně souhlasí s Boží vůlí. I když v plánu Božím bylo od počátku rozšířit Mariino mateřství na celé lidstvo, pouze na Kalvárii v síle Kristovy oběti se její mateřství ukazuje ve svém univerzálním rozměru.

Ježíšova slova: *Hle, tvůj syn...* (Jan 19,26), uskutečňují to, co Ježíš vyslovuje, a ustanovují Marii Matkou Jana a Matkou všech učedníků, kteří jsou předurčeni k přijetí daru Boží milosti.

Ježíš na kříži neprohlásil formálně Mariino univerzální mateřství, avšak ustanovil konkrétní mateřský vztah mezi ní a milovaným učedníkem. Tak můžeme vidět Pánovu starostlivost a péči o to, aby Mariino mateřství nebylo interpretováno vágně, ale aby poukazovalo na intenzivní a osobní vztah mezi Marií a jednotlivými křesťany.

Ať každý z nás může v Marii uznat díky této konkrétní skutečnosti Mariina univerzálního mateřství svou vlastní Matku a může se s důvěrou svěřit do její mateřské lásky.

(Podle Vatikánského rozhlasu)

❑ Proti násilí a sexu

Mexická církev odstartovala kampaň proti scénám násilí a sexu ve sdělovacích prostředcích. V svolání kardinála Norberta Rivera Carrery se požadují také právní opatření proti troufalosti médií. Kardinál apeloval také na odpovědné činitele médií a na rodiče. Ti musí být připraveni zakázat dětem nevhodnou podívanou.

❑ Papež do Jeruzaléma

Při audienci izraelského ministerského předsedy Netanjahua vyjádřil Jan Pavel II. přání navštívit ještě před rokem 2000 Jeruzalém, aniž by si při tom kladal nějaké podmínky. Návštěva Jana Pavla II. by vzhledem k jeho morální autoritě mohla přispět k vytvoření nové atmosféry v arabsko-izraelském mírovém procesu. Izrael očekává papeže jako posla míru, nikoliv však jako prostředníka na Blízkém Východě, řekl vyslanec Hadas.

❑ Kdo zvítězí?

V sále Rady bezpečnosti OSN visí velkoplošné obrazy jednoho maďarského malíře. Na jednom z nich jsou zobrazeni tři obrovští havrani, kteří pronásledují drobnou holubičku. Na okraji obrazu je nápis: »Člověk zvítězí nad Bohem!«

❑ Škola modlitby

Emeritní biskup Frane Franic oslavil 60. jubileum svého kněžského svěcení. Při oslavě v přeplněné katedrále ve Splitu mimo jiné řekl:

Každý kněz by se měl denně modlit tři hodiny, každý biskup čtyři hodiny a každý biskup ve výslužbě pět. Já jsem se naučil modlit v Medjugorje u Královny míru.

Děkuji Bohu, že jsem mohl spoluprožít rozvoj mystické teologie a mystických zjevení v Medjugorje. Já uznávám pravdivost poselství Panny Marie v Medjugorje. -sks-

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 1,15–17.20–26

Petr se postavil před bratry – bylo tam shromážděno na sto dvacet lidí – a řekl: „Bratři, muselo se splnit to, co v Písmě předpověděl Duch svatý skrze Davida o Jidášovi, který se stal vůdcem těch, kdo zatklí Ježíše. Počítal se k nám a měl účast na této naší službě. Stojí totiž v knize Žalmů: ‚Ať jeho dům zpustne, nikdo ať v něm nebydlí‘ a ‚jeho úřad ať dostane jiný‘. Je tedy nutné, aby některý z těch mužů, kteří s námi chodili po celou tu dobu, kdy Pán Ježíš mezi námi žil, od Janova křtu až do dne, kdy byl od nás vzat, aby se jeden z nich stal spolu s námi svědkem jeho zmrtvýchstání.“

Vybrali tedy dva: Josefa, kterému se říkalo Barsabáš – příjmení měl Justus – a Matěje. A takto se modlili: „Pane, ty znáš srdce všech. Ukaž, kterého z těch dvou jsi vyvolil, aby přijal místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš zrádně opustil, aby odešel na místo, kam patřil.“ Losovali tedy, a los padl na Matěje. Byl proto přibrán k jedenácti apoštolům.

2. čtení – 1 Jan 4,11–16

Milovaní, když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat. Boha nikdo nikdy nespasí. Když se milujeme navzájem, Bůh zůstává v nás a jeho láska je v nás přivedena k dokonalosti. Že zůstáváme v něm a on v nás, poznáváme podle toho, že jsme od něho dostali jeho Ducha. My jsme očití svědkové toho, že Otec poslal svého Syna jako Spasitele světa. Kdo vyznává, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My jsme poznali lásku, jakou má Bůh k nám, a uvěřili jsme v ni. Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.

Evangelium – Jan 17,11b–19

Ježíš pozdvihl oči k nebi a modlil se: „Otcе svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je, a nikdo z nich nezahynul kromě toho, který propadl záhubě, aby se naplnilo Písmo. Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě ve světě, aby měli v sobě plnost mé radosti. Dal jsem jim tvé slovo. Svět k nim pojal nenávisť, protože nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je ochránil od zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvět je pravdou: tvé slovo je pravda. Jako jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. A pro ně se zasvěcují, aby i oni byli posvěceni v pravdě.“

Myšlenka na neděli

BOŽSKÝ PŘÍMLUVCE

Zamyšlení nad úryvkem Jan 17,11–19

Aby byli jedno jako my

Veleb, má duše, Pána, veleb jeho svaté jméno!⁽¹⁾ Vstup po špičkách do Večeřadla. Chýlí se tu ke konci první obět mše svaté. Ježíš Kristus se dokonale obětoval a spojil svátostně se svými učedníky tím, když jim dal sám sebe za pokrm ve způsobách chleba a vína. Nyní přednáší Otcí svou velekněžskou modlitbu. Máš vzácnou příležitost být přímým svědkem toho, co Ježíš dělá, kdykoliv při eucharistické oběti vstupuje do tvého srdce. Nečeká pouze na to, co mu řekneš ty, ale sám se obrací z oltáře tvého srdce i ze všech ostatních srdcí tvých sester a bratří ke svému nebeskému Otcí a prosí za tebe i za ně tak, jak prosí nyní ve Večeřadle za apoštoly. Z této jeho modlitby můžeš nejlépe poznat, co mu především leží na srdci a proč se tak velice pokouje, že se stává tvým pokrmem a nápojem.

Tvůj Host prosí svého Otce, aby to krátké svátostné spojení a sjednocení se proměnilo ve vaši vzájemnou trvalou duchovní jednotu, jejímž základem a vzorem je **jednota Otce a Syna**. Proč chce být Ježíš s tebou a v tobě? Abys v sobě spolu s Ním měla plnost Jeho radosti. Pro tuto radost tě stvořil a všechno, co podstoupil a co ještě podstoupí, má jediný cíl: znovuobnovení ztracené radosti.

Dal ti své slovo: zjevil ti Otcovu pravdu, odhalil ti vznešená tajemství, která by ti nikdy ani na mysl nevstoupila. Jeho nejvroucnějším přáním je, abys celý tento poklad *radosti a pravdy* nejen v plnosti uchovala, ale ještě dále roznášela a rozdávala. Proto také prosí Otce, aby tě *posvětil pravdou*, aby ses *pravdě zsvětla*, aby se jeho pravda stala jediným smyslem tvého života. Nejde jen o znalost Otcovy pravdy, ale o její uskutečnění v lásce a jednotě se všemi, kdo jsou Ježíšovi přátelé. Jsi poslána do světa, ale máš být »vyřata« z světa a zsvěcena pravdě, abys mohla oslovit svět nikoliv tím, že jsi zajedno se světem, ale tím, jak jsi **zajedno s Ježíšem**.

Jestliže tě Ježíš posílá do světa, pak také prosí, aby tě Otec *uchránil od zlého*. Tím zlým je duch světa, který tě obklopuje. Ve spojení s Ním můžeš zůstat ve světě, i když

nejsi ze světa. Dává ti příklad: ani On není ze světa, ale přišel na svět, *protože jej Otec poslal*, aby zjevil světu Otcovu pravdu a aby se za svět obětoval. V této oběti lásky je klíč k otázce, jak se vypořádat se skutečností, že svět, jemuž máš přinést Ježíšovu radost, *k tobě pojal nenávisť*.

Proti nenávisti světa máš jedinou ochranu: tak jako Ježíš neodplácet nenávisť nenávisť, ale láskou. Láska a jednota s Ježíšem je tvou bezpečnou ochrannou clonou, která je nepropustná pro zlo, ale zcela otevřená dobrotě. Tvému Pánu a Mistru vynese nenávisť světa potupnou smrt. Ale protože ji přijímá s láskou, mění se tato smrt v největší vítězství. Svět nemůže ublížit tomu, kdo přichází ozbrojen láskou: všechno zlé, co ti může způsobit nenávisť světa, se ve spojení s láskou Božího Syna promění v **obět za záchranu světa**.

Když nám Bůh projevuje takovou lásku, máme se i my navzájem milovat. Milujeme-li se navzájem, Bůh v nás zůstává.⁽²⁾ Stejně jako za tebe prosí Ježíš i za tvé bratry a sestry, neboť i s nimi je *jedno*, jako je *jedno s Otcem*. V tvém srdci chce být přítomen nejen pro tebe, ale pro každého, s kým se dnes potkáš. I pro tebe je docela nablízku v tvých bližních. Zapojuje tě do velkého společenství duchovní jednoty v Kristu. Ježíši velmi záleží na tom, aby tato jednota byla dokonalá. Jednota lásky a pravdy je také jednotou radosti a spojuje nás navzájem i s Ježíšem stejným poutem, jaké spojuje Syna a Otce. Važ si daru společenství, které ti Ježíš nabízí, aby ti byl blízkou a hmatatelnou oporou i viditelným objektem tvé lásky. Znovu a znovu prosí Otce o tento dar, protože ví, že právě v tomto bodu je jeho společenství nejzranitelnější. Prosí o ni, kdykoliv tě sytí svým Tělem, neboť v tom je smysl Jeho **daru a hostiny jednoty**. Měla bys tu odvalu bránit svou neláskou a sebedůvěrným sobectvím tomu, oč Ježíš tak naléhavě prosí svého Otce?

Jak vysoko je nebe nad zemí, tak veliká je Jeho láska k tobě.⁽³⁾ Nyní tedy poznááš, komu máš děkovat za všechno dobré. Čím bys byla, kdybys neměla Velekněze, který se za tebe a v tobě s takovou láskou obětuje a s takovou naléhavostí modlí.

Veleb, má duše, Pána a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní!⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ resp. Žalm 103;

⁽²⁾ 2. čtení 1 Jan 4,11;

⁽³⁾ resp. Žalm 103;

Staré letiště – obřad přivítání

Pane prezidente republiky, pane kardinále, pražský arcibiskupe, ctihodní bratři v biskupské službě, vážení představitelé politického a občanského života a armády, milovaní bratři a sestry!

1. Před dvěma lety jsem stanul na tomto letišti na počátku své intenzivní pastorační návštěvy, během níž jsem zavítal také na Moravu a do Polska. Poněvadž se můj pobyt v Praze takto zredukoval na pouhých několik hodin, už tehdy jsem vyslovil přání znovu k vám zavítat „na delší dobu v roce tisíc devět set devadesát sedm, u příležitosti oslav milénia mučednické smrti svatého Vojtěcha“ (L'Osservatore Romano, 21. května 1995).

Toto přání se splnilo: díky milosti Boží jsem opět zde, abych s vámi prožil událost, na kterou jste se už deset let připravovali.

Byl to zesnulý kardinál František Tomášek, který v pravém prorockém duchu vyhlásil „Desetiletí duchovní obnovy“ jako přípravu na svatovojtěšské milénium. On, muž Boží, stejně jako Abrahám, „doufal proti vši naději“ (srov. Řím 4, 18). A byl odměněn: ještě před pádem Berlínské zdi se dočkal svatořečení Anežky České a posílení demokratických principů; a nakonec, po dlouhých letech pronásledování, i navrácení svobody církvi. Nejen že mě tehdy, v dubnu tisíc devět set devadesát, kardinál Tomášek s potěšením přivítal, ale jistě se nyní z nebe raduje i z mých dalších dvou návštěv mezi jeho lidem. Vpravdě, dějiny jsou řízeny rukou všemohoucího Boha!

2. Pane prezidente, srdečně díky za to, že jste mě přišel přivítat i jménem celé drahé České republiky, kterou světu představujete s tak velkou prestiží, neboť jste se aktivně podílel už na jejím znovuzrození.

Vás, drahý pane kardinále, arcibiskupe pražský, i vás spolubratři v biskupské službě, co nejsrdečněji zdravím a vyjadřuji svoji radost, že mohu být znovu v této milované zemi, u příležitosti vyvrcholení svatovojtěšských oslav, organizovaných s mimořádným pastoračním citem.

Můj pozdrav patří i vám, kněží, řeholníci a řeholnice, věřící této země světců a světic a vůbec všem občanům České republiky.

3. Jak jistě víte, tentokrát mě mezi vás přivedly zejména dva důvody: v neděli chceme společně oslavit milénium svatého Vojtěcha a zároveň se zamyslet nad poselstvím, které vyvěrá z Desetiletí duchovní obnovy.

Tisíciletí a desetiletí: ano, vrátil jsem se právě proto, abych s vámi mohl prožít tyto dva velké historicko-náboženské momenty vaší vlasti. A to vše je ještě umocněno skutečností, že letošní rok je prvním rokem bezprostřední přípravy na Velké jubileum roku dva tisíce.

Jak bychom mohli nevidět onu zlatou nit, která jakoby spojovala všechny tři velké události? V této chvíli, pro mě tak dojemné, nemohu nevzpomenout na slova, kterými jsem se na vás obrátil v promluvě zde v Praze v roce tisíc devět set devadesát, když jsem hovořil o Desetiletí, vyhlášeném kardinálem Tomáškem, jako o „prozíravé výzvě“ k prohloubení občanských a náboženských dějin vaší vlasti (srov. Insegnamenti, XIII, 1, 1990, p. 963).

Bylo to pozvání k tomu, abychom dali odpověď na výzvu

dneška, čerpající světlo a životní sílu z minulosti. A tento papešek světla k nám promlouvá z mučednické smrti svatého Vojtěcha, která byla dovršena právě před tisíci lety! Pokorná a strhující osobnost svatého biskupa mluví s nezměněnou silou také k současné generaci. On byl, jak už jsem vzpomenul, „prvním Čechem na biskupském stolci v Praze, prvním Čechem opravdu evropského významu“. Svatý Vojtěch, společně s patrony Evropy, svatým Benediktem, Cyrilem a Metodějem, patří k zakladatelům křesťanské kultury v Evropě, zvláště ve střední Evropě“ (tž. str. 962 a násl.).

4. Desetiletí a milénium vhodně zapadají i do příprav na jubileum roku dva tisíce, které se v roce tisíc devět set devadesát sedm zaměřují na „Ježíše Krista, jediného Spasitele světa, včera i dnes i navěky“. Jak jsem poukázal v apoštolském listě Tertio Millennio adveniente, jsme povoláni k prohloubení Jeho tajemství, vracející se „s novým zájmem“ k Bibli a znovu objevující křest jako „základ křesťanského života“ (srov. č. 40–41). Je to důležitý závazek také z ekumenického hlediska, poněvadž „zdůraznění ústřední role Krista, Božího slova a víry, by se u křesťanů jiných konfesi nemělo minout se zájmem a příznivým přijetím“ (č. 41).

Jsem proto obzvláště rád, že mohu pronést tato slova s myšlenkou obrácenou na drahé bratry a sestry jiných církví a křesťanských vyznání, působících v této republice. Srdečně je zdravím a těším se s nimi „na shledanou“ při shromáždění na ekumenické modlitbě, které se

bude konat v neděli odpoledne v katedrále svatého Víta, Václava, Vojtěcha.

Spoléhám se na to, že duchovní ráz této mé návštěvy nalezne odezvu také mezi ostatními lidmi, kteří se z nejrůznějších důvodů cítí vzdálení od všeho náboženského a církevního. Já sám, jako mladý kněz a jako krakovský biskup, jsem se setkal s mnoha lidmi hledajícími pravdu a vždy jsem stál s velikou úctou a vážností před vnitřním soužením, které je nezdědka provázelo.

Jsem přesvědčen, že dědictví křesťanských hodnot, jejichž privilegovaným svědkem v dobách poznačených nevědomostí a barbarstvím byl právě svatý Vojtěch, nezanechá lhostejnými ani ty, kteří, i když jsou bez vyznání, cítí v srdci občanské, kulturní a duchovní kořeny, které tak hluboce určovaly dějiny vaší vlasti!

5. Na počátku své apoštolské cesty se chystám navštívit benediktinský klášter v Břevnově, založený před tisíci a čtyřmi roky svatým Vojtěchem. Do jeho ochrany svěťuji zdar svých kroků na této pouti s přáním, aby se oslavy milénia staly, ve stále rostoucí duchovní a mravní vyspělosti, pokrokem pro všechny milované dcery a syny této pozeňhané země.

Pane prezidente, ctihodní bratři, dámy a pánové! S touhou vycházející z mého srdce znovu vyjadřuji své upřímné díky za přijetí, kterého se mi dostalo. Vyprošuji od všemohoucího Boha pozeňhání pro vás, vaše rodiny a vaši vlast, která i přes některé pochopitelné těžkosti, nastoupila cestu vedoucí k horizontům míru, rozvoje a vnitřní i mezinárodní spolupráce.

Pochválen buď Ježíš Kristus!

*Přijď, Duchu svatý!
Jsem Nevěstou Ducha
svatého.*

*Moje postavení Prostřed-
nice mezi vámi a mým
Synem Ježíšem se proje-
vuje především v tom, že
pro vás získávám Ducha
lásky od Otce a Syna.*

*Tímto božským Ohněm se
musí církev obnovit a pře-
tvořit. Tímto Ohněm lás-
ky bude přetvořen celý
svět. Pod jeho mocným
dechem života se otevře
nové nebe a nová země!*

*Připravujte se na přijetí
tohoto božského Ducha
ve večeradle mého Nepo-
skvřeného Srdce.*

*Otec vám jej daruje, abys-
te se co nejvnitřněji spo-
jili s jeho vlastním živo-
tem a aby obraz Syna, na
kterém spočívá všechno
Otcovo zalíbení, mohl ve
vás zářit ve stále dokona-
lejší podobě.*

*Ježíš vám jej sesílá jako
nejcennější plod svého vy-
koupení, jako Svědka
o své Osobě a o svém bož-
ském poslání.*

*Celý svět musí být přive-
den k plnosti pravdy,
k Ježíšovu evangeliu, k je-
diné církvi, Kristem chtě-
né a Kristem založené. To
je úlohou Ducha svatého.
Církev se musí otevřít
jeho božskému ohni, aby
byla připravena přijmout
nové Letnice.*

*Dnes vás všechny zvou ke
vstupu do večeradla mého
Neposkvrněného Srdce,
které je zlatou branou,
skrze níž prochází Boží
Duch, aby přišel k vám.
Přijď, Duchu svatý, přijď
na mocnou přímlovu Ne-
poskvrněného Srdce Pan-
ny Marie, své milované
Nevěsty!*

*Kněžím, přemilým synům
Panny Marie, 7. 6. 1981*

Poselství Královny míru

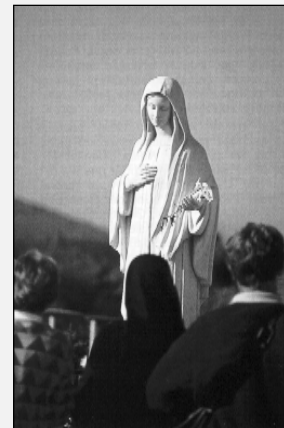
Drahé děti!

*Dnes vás zvou, aby váš život byl spojen s Bohem Stvořitelem,
vždyť jen tak váš život bude mít smysl a vy pochopíte, že Bůh je
Láska. Bůh mě k vám posílá z lásky, abych vám pomohla po-
chopit, že bez Něho není budoucnosti ani radosti, a nade všech-
no, není věčné spásy.*

*Dítky, zvou vás, abyste opustily hřích a přijaly modlitbu v každý
čas, tak, abyste v modlitbě poznaly smysl vašeho života.*

Bůh se dává tomu, kdo Ho hledá.

Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!

Medjugorje 25. 4. 1997

Elixír mládí

Mladým lidem se staví před oči idoly plné síly a energie, generační problémy vytvářejí často těžce překlenutelné bariéry mezi mladou a starší generací. To, čeho jsme byli svědky 26. dubna na Velkém náměstí v Hradci Králové, je jako fantastická scéna z úplně jiného světa. Tentokrát se desetitisíce mladých vypravily za starcem, který se jen s obtížemi pohybuje. Takové postavy bývají mladým spíše pro posměch. Je snad na světě ještě jiný, který by za sebou přitahoval takové zástupy mladých? Nepotřebuje k tomu metalový humbuk, divoké světelné efekty a zběsilou gestikulaci. Stačí mu tři slova: **Mám vás rád!** a chvějící se ruka, která se nikoliv bez námahy zvedá k požehnání. Ale čím méně projevů dovoluje tomtu papeži věkem, nemocí a vytrvalou prací unavené tělo, tím výmluvnější je řeč jeho ducha a srdce. Dovede vytvářet trvalá pouta, zcela nepochopitelná pro ty, kdo nic neví o vnitřním zdroji božské energie, která udržuje při síle tohoto papeže a neodolatelně oslovuje každého, jen když jeho srdce, bez ohledu na věk, je naladěno na stejnou vlnu.

Desetitisíce mladých ze všech koutů republiky, ale i ze zemí našich sousedů ukázaly

nepokryté, že uznávají ještě jiné hodnoty, které jsou spíše protikladem toho, co se jim ustavičně staví na odív s využitím velkého a nákladného arzenálu sdělovacích prostředků. Přesvědčují sebe i druhé, že je možno najít skutečnou a hlubokou radost při uskutečňování ideálů, jaké ztělesňuje právě tento charismatický papež, který **za nimi přijel** nikoliv proto, aby stavěl na odív sám sebe, ale aby vydával **svědectví Tomu, jemuž uvěřil.**

Čím více svazuje stáří a nemoc jeho tělo, tím svobodnější je jeho duše a srdce. Stojí tu tvář v tvář mladé generaci jako hmatatelný důkaz, že existuje elixír mládí, který do pozdního stáří uchovává podmanivou jiskru nejen mladosti, ale přímo dětství: tajemství tohoto elixíru je v **radostné svobodě Božích dětí.** Tato Boží svoboda vyzařuje stejně tak z tohoto neodolatelného **proroka života** jako ze spontánních projevů tisícíhlavého zástupu mladých křesťanů, z rytmu jejich zpěvů a tanců. A proto plným právem může stejně mladistvý otec biskup Karel jejich jménem slíbit, že se odříkají pout alkoholu a drog, pout nezřízenosti a nečistoty. Nepotřebují takové zotročující náhražky, které z mladých lidí činí starce, když se

jim dostává daru, jehož účinek je zcela opačný, jak nyní nejen sami zakoušejí, ale i vidí na vlastní oči. S radostným přesvědčením mohou do rukou svého papeže znovu složit slib svého křtu, který je uvedl do rodiny Božích dětí. A tak zatímco někteří přechytralí nespokojenci se nemohou dočkat, kdy „polský zkostnatělý staromilec“ odejde ze scény, mladistvá naděje církve třetího tisíciletí manifestuje zcela přesvědčivě, že ne on, ale jeho odpůrci a kritikové jsou na řadě, aby odešli. Křesťanské mládí reprezentované v setkáních se Svatým otcem nepotřebuje jejich lidsky motivovanou skepsi, nýbrž právě na Bohu založenou důvěru jeho pevného: **Nebojte se!** Tradice jedinečných setkání Jana Pavla II. s mládeží je sama o sobě prohloubením a potvrzením oněch prvních slov, jimiž oslovil Boží lid po svém zvolení: Není důvodu obávat se o budoucnost církve, jejíž mládí putuje v radostné svobodě za svým papežem.

-IŠ-

„Maminko, na mne v Hradci nejvíce zapůsobilo, když Svatý otec vyprávěl, jak mu tatínek v mládí poradil, aby se v těžkostech modlil k Duchu svatému, a on to dodnes dělá a vždy se mu to osvědčilo.“

Mladý účastník z Prahy

Peklo je skutečností

I mezi věřícími jsou dnes určité kruhy, které slova o existenci pekla pokládají za přehnaná. Tomu se musíme bránit. Člověk v dnešní době se uzavírá zvláště myšlenkou, že ponese na věčnosti důsledky svého pozemského jednání. Podívejme se, co na toto téma říká Nový zákon a učení církve.

Nový zákon

Pokud jde o představy pekla, to nejpodstatnější se událo v období »mezi oběma Zákony«. Rabínské učení vyvinulo pod vlivem výše naznačených faktorů diferencovanou nauku, podle které je podsvětí rozděleno na různé prostory: místa radosti pro spravedlivé a místa nářku pro zločince. Ohlas těchto představ najdeme v novozákonním vyprávění o chudém Lazarovi, který odpočívá po smrti v Abrahámově lůně, zatímco bezcitný bohatec trpí po své smrti krutá muka. Když bohatec prosí o pomoc, naznačuje mu Abrahám, že je to nemožné, neboť *mezi námi a vámi zeje velká propast, takže nikdo nemůže přejít odtud k vám nebo od vás k nám, i kdyby chtěl* (Lk 16,26). Místo trestu dostalo mezi jinými také název »gehenna« odvozené od údolí blízko Jeruzaléma, místa, na kterém se podle Jeremiášovy předpovědi má obzvláště tvrdě projevit Boží hněv vůči nevěrným z kmene Juda.

Nauka o místě trestu tvoří pozadí Kristovy zvěsti. Ať to zní jakkoliv pohoršlivě, Ježíšovy výzvy k obrácení a k bohu libému životu a s tím spojená varování před peklem tvoří neoddelitelnou součást jeho radostné zvěsti. Neboť nesmírná cena spásy, kterou nám Boží Syn dává darem, se projevuje také v nenávratné ztrátě, když se od ní svévolně odvrátí. Jak úzkostně zní prosba »Otcenášek«: *a neuved' nás do pokušení; zní úzkostně, nikoliv malomyšlně, neboť se v něm zrcadlí starostiplné vědomí, že se o daro-*

vanou spásu můžeme opět připravit.

Tato ztráta je skutečně zcela realistickou možností; to vyjadřují Kristova slova naprosto zřetelně: že celý člověk může být svržen do pekla (Mt 5,29–30); 23,33); do záhuby (Mt 10,28); do věčného ohně (Mt 3,12; 18,8; 24,51); do vnější temnoty, kde je pláč a skřípání zubů (Mt 13,42–50; 22,13); že člověku hrozí věčný trest (Mt 25,46); to všechno je pevnou součástí Kristova poselství, takže by to znamenalo jeho narušení, kdybychom chtěli ignorovat aspekt důrazného varování. I jiná místa Nového zákona vycházejí při varování z možnosti být zavržen a zahuben (Řím 9,22; 1 Kor 1,18; 2 Kor 2,15; 4,3; Fil 3,19; 1 Sol 5,3; 2 Sol 1,9; 1 Tim 6,6; Zj 14,10; 19,20; 20,10–15; 21,8 aj.). Ani odpůrce nauky o pekle nemůže oddiskutovat možnost věčného trestu v Novém zákoně, nýbrž musí alespoň věčně uznat, že zastává jiný obraz Boha než Bible.

Jinými slovy: Kristu je naprosto cizí mluvit o pekle ze sadismu, jak to naznačuje Bugle. Výslovně před ním varuje, dokonce dává na kříži v obět svůj život, aby všechny lidi přivedl k Otci, což současně znamená pryč z věčné záhuby. Ale Ježíš ví, že s jeho příchodem nastává doba konečného rozhodnutí. *Tento je určen k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a na znamení, kterému bude odporováno*, tak o něm předpovídá staříčský Simeon v jeruzalémském chrámě (Lk 2,34). Na Kristově osobě, slovu a půso-

bení se to zcela jasně potvrzuje. Ježíši Kristu můžeme říci pouze buď zcela jasné ANO, nebo zcela chladné NE; vlažné SNAD je zcela vyloučeno. Tak se pro Pána oddělují ovce od kozlů (srov. Mt 25,32n). Kdo odmítá Krista slovem nebo skutkem, opouští Cestu, Pravdu a Život. Ale Ježíšovým cílem a vroucím přáním je *přítáhnout všechny k sobě* (srov. Jan 12,32); jako sadista by se ukázal pouze tehdy, kdyby hovořil o pekle, aniž by existovalo, nebo kdyby o něm nehovořil, ačkoliv existuje. Jedno i druhé může tvrdit pouze ten, kdo Boží slovo nebere vážně.

Učení církve

Nikdo nepopírá, že křesťanská nauka o pekle je kamenem úrazu. Tak musela církev již ve 3. století vystoupit proti některým tvrzením Origena. Ten vzhledem ke svému novoplatonskému smýšlení nebyl s to zhodnotit aktivní dynamiku zla a zastával proto názor, že při posledním soudu dojde k všeobecnému smíření všeho tvorstva (Apokanastasis). Na synodu v Cařihradu v r. 543 byl schválen a zveřejněn edikt císaře Justiniana, který Origenovu nauku výslovně odsuzuje.⁽⁶⁾

Nauka o pekle se v průběhu dějin dogmat opět a opět vynořuje,⁽⁷⁾ aniž by se však stávala hlavním tématem. Nejdůležitější potvrzení najdeme při tom v konstituci *Benedictus Deus* Benedikta XII. (1336), ve které se definuje, že *podle Božího nařízení duše, které odcházejí z tohoto světa ve smrtelném hříchu, ihned po smrti sestupují do pekla, kde podstupují pekelná muka*.⁽⁸⁾ Dále uvedme bulu *Laetentur coeli* z r. 1439, která opakuje učení Benedikta XII. a dodává, že odsouzené duše trpí *různými stupni trestu*.⁽⁹⁾ V r. 1979 věnuje Kongregace pro nauku víry ve svém listě k některým otázkách eschatologie větu: *Církev věří...*

že hříšníkovi, který je zbaven pohledu na Boha, je uložen věčný trest a tento trest zasáhne celé jeho »bytí«.⁽¹⁰⁾

Závěr

Resumé předchozích úvah chtěl bych shrnout do následujících zásadních formulací:

* Učení o pekle se organicky vyvíjelo ve světě víry izraelského národa. Není v žádném případě dovršením archaické touhy po pomstě, jak by chtěl tvrdit Bugle, nýbrž je to výsledek hluboce existenciální teologické reflexe. Konec konců vychází z víry a důvěry vyvolaného národa ve spravedlnost Hospodina, která sahá za hranice smrti.

* Učení o pekle je neoddelitelnou součástí radostné Kristovy zvěsti. Měrou ceny, ať už jde o věc materiální nebo ideální povahy, je nejen radost majitele, ale také obava z její ztráty. Spása, kterou Kristus získal, je lidem nejen dána, ale také nabídnuta, takže se mohou o ni připravit a zaplatit tak potenciálně za její cenu.

* Učení o pekle bylo v průběhu dějin teologie a dogmat znovu a znovu napadáno a potvrzováno. Podle katolického přesvědčení je Písmo svaté pramenem všeho zjevení, aniž by však představovalo již zcela úplnou a dovršenou nauku víry. To je úkolem učitelského úřadu církve, aby v součinnosti se smyslem pro víru Božího lidu Písmo svaté závazně a autenticky interpretoval. Tradice a učitelský úřad vždy výslovně potvrzovaly reálnou možnost věčného zatracení.

* Učení o pekle je důsledkem Boží spravedlnosti. Poslední slovo nepatří pachateli, který se neprávem vzepře proti oběti, nýbrž Soudci všeho

světa. Smrt sama nemůže člověka odloučit od odměňující nebo trestající Boží spravedlnosti: právě toto poznání pozdních starozákonních knih se ukázalo jako průlom do eschatologie (nauka o konci světa a časů).

* Učení o pekle je důsledkem lidské důstojnosti. Člověk je obdařen nesmrtelnou duší, která má tu schopnost odpovídat slovem a skutkem na Boží výzvu. Bůh nás stvořil k tomu, abychom milovali Jeho a druhé lidi; k lásce však není možno nikoho přinutit. Proto byl každý člověk stvořen jako svobodný; má-li být tato svoboda důsledná, musí zahrnovat možnost nejen Boha přijímat, ale také jej odmítat. Člověk, který se až do své smrti uzavírá smrtelným hříchem před Bohem, nebude Bohem nucen, aby vstoupil do nebe. Bůh přijímá svobodné lidské rozhodnutí pro Boha stejně jako proti Bohu. »Tento stav konečného sebevyloučení ze společenství s Bohem a s blaženými je označován slovem „peklo“«. ⁽¹¹⁾ To se netýká pouze rozhodnutí člověka, ale i čistého ducha, a tak je možno vysvětlit, jak se z anděla stvořeného jako dobrý mohl stát Satan.

* Učení o pekle si všímá existence člověka jakožto tělesně-duchovní bytosti. Peklo zřejmě není žádnou obrovskou mučimou, jakou vidáme na starých zobrazeních, nýbrž především stavem odloučení od Boha a od jeho stvoření, což znamená konečné a úplné převrácení lidské existence. Během svého života i po zkríšení mrtvých je člověk podle křesťanského Credo tělesně-duchovní bytost. Tělesně-duševní utrpení (poena damni) má tedy nezvratně tělesné účinky. Ty je možno chápat jako do té míry katastrofální, že obrazy pekelného ohně nejsou nijak drastickou nadsázkou.

* Nauka o pekle, ať je jakoliv realistická, nemá stejný význam jako učení o nebi. Pod pojmem *nebe* rozumíme stav a místo, ve kterém zmrtvýchvstalý člověk bez časového i prostorového omezení prožívá blaženost konečné harmonie s Bohem a jeho stvořením. To je také konečné určení člověka podle Božího plánu spásy ve stvoření a vykoupení. Peklo se tedy jeví jako existenciální selhání tohoto cíle; je černým pozadím, na kterém jasně vystupuje do popředí zářící spása. Když se zmiňujeme ve vyznání víry o věčném životě, pak to není proto, že bychom vylučovali možnost věčného zatracení. Důvod spočívá spíše v tom, že Kristus nepřišel proto, aby svět soudil, nýbrž *pro nás lidi a pro naši spásu*. Musíme mít však na zřeteli možnost věčné záhuby; nikoliv jako morbidní sebečtrýznění, nýbrž abychom nesešli z cesty, která vede k Otci. Nikdo však není určen pro peklo. I ten největší hříšník, který u lidí nemá nejmenší naději na odpuštění, může si být vědom: Otec čeká do poslední chvíle na jeho návrat, aby jej s nesmírnou radostí mohl vzít do své náruče. †

Poznámky:

- ⁽⁶⁾ Denzinger Hünermann: Enchiridion symbolorum, definitionum a et declarationum de rebus fidei et morum. Freiburg 1991, s. 411;
- ⁽⁷⁾ Na př. DH 72; 76; 212; 338; 342; 409; 411; 443; 485; 486; 574; 575; 596; 627; 630; 780; 801; 839; 858; 926; 1002; 1011; 1075; 1077; 1306; 2626; 4136; 4137; 4168; 4657;
- ⁽⁸⁾ DH 1002;
- ⁽⁹⁾ DH 1306;
- ⁽¹⁰⁾ DH 4657;
- ⁽¹¹⁾ KKC, čl. 1033;
- ⁽¹²⁾ srov. IV. lateránský koncil r. 1215, Definice proti albigenským a katarům, DH 800.

Medjugorje 15. 4. 1997

Pochválen buď Ježíši!

1. dubna, když Marija oslavovala své 32. narozeniny, zjevila se jí sv. Panna. Gospa má ve zvyku obejmout vidoucí v den jejich narozenin, což pro ně znamená vždycky radost, jakou nemohou popsat – vždyť tehdy dostávají víc než polibek. Celá záříc touto radostí Marija sdělila přítomným osobám, že světila P. Marii velkou záležitost prvního příchodu papeže do Bosny-Hercegoviny. Na počátku (medjugorských) zjevení Marija obětovala svůj život za Sv. otce (jako Vicka obětovala svůj za obrácení hříšníků). Marija si bere velmi k srdci modlit se za zasvěcené duše, zejména za kněze; ale láska, kterou má pro Jana Pavla II., je zvlášť veliká. U příležitosti svých narozenin obnovila do rukou Gospy obětování svého života za Sv. otce. Sv. Panna se s ní modlila na tento úmysl a vyzvala nás všechny, abychom „se modlili zvláštním způsobem za Svatého otce“.

Když Jan Pavel II. přišel do Sarajeva (12. – 13. 4.), Marija prohlásila svým přátelům: „Když slyším papeže, konstatuji, že Gospa a on mluví tímtež způsobem“. A dodala se smíchem: „Když každého 25. dostávám poselství, říkám si, že papež je buď extrémně inspirovaný Duchem svatým, nebo dostává zjevení jako my!“

180 autobusů jelo z medjugorského kraje do Sarajeva uvítat Jana Pavla II. V katedrále (12. 4.), i 13. 4. na stadionu Ko-sevo v přítomnosti 50 000 osob zakončil papež svůj proslav jedním ze svých improvizovaných dodatků, který odhaluje jeho hluboké srdce: Kraljice mira, moli za nas!“ To bylo pro všechny jako jasný pozdrav Té, která den co den přichází do Medjugorje.

Marija vyprávěla jedno svědectví, které dobře ilustruje poselství z 25. 3. a způsob, jak můžeme být uzdraveni ze zranění způsobených našimi hříchy.

Pro Ježíše a Marii žádná situace není beznadějná. Naopak, ten nejtemnější případ se jim může stát příležitostí uskutečnit větší uzdravení, vždyť jejich milosrdenství je bezmezné. Jedna hluboce zraněná žena přišla za Marijí a řekla jí:

„Přicházím k tobě, protože nemám odvalu jít za knězem, netroufám si jít se vyzpovídat. Udělala jsem 8 potratů. Mám strach, že kněz se na mne rozlobí a vyžene mě ze zpovědnice. Ale myslím, že ty můžeš něco udělat: Ty můžeš poprosit sv. Pannu, aby mi pomohla. Nemohu už spát, jsem totálně deprimovaná, mám všechny možné zmatky a strašně trpím. Chápeš, můj muž byl totálně proti životu. Neměli jsme mnoho prostředků. Nyní už nemohu mít děti. Můžeš to všechno světit Gospě?“

Marija se vždycky projevovala aktivní v lásce a ochraně života. Skutečnost, že čeká třetí dítě (na červenec) ji činí ještě motivovanější. Vyslechla s láskou tu ženu a tentýž večer ji světila P. Marii. A Gospa nás vzrušila tou mimořádnou nadějí, kterou skládá do nás, svých dětí, hlavně když vše se zdá lidsky nemožné. Odpověděla Mariji: „Od nynějška je to ona, která bude nositelkou života, aby pomáhala druhým“. Ta žena se usmířila s Bohem, vyzpovídala se a její srdce se natolik přeměnilo, že dnes svědčí o tom, jak Boží Milosrdenství uzdravilo celou její bytost. Nyní má velkou radost ze života a navštěvuje ženy, které chtějí potratit, aby s nimi mluvila o své zkušenosti a odradila je od zabítí jejich dítěte. Chodí také do nemocnic, kde má velký vliv. Její svědectví už pomohlo mnoha matkám, aby si nechaly dítě, které nosily.

Takhle si Maria přeje působit v každém z nás. Z našich zranění smrti chce udělat prameny života! Když jen dáme Ježíšovi všechno zlo, které se v nás nahromadilo, On nás uzdraví skrze své vlastní, navždy slavné rány. †

Události v údolí Cova da Iria v roce 1917

Ještě několik hodin před dramatem na Náměstí sv. Petra 13. května 1981 celebroid ve Fatimě se stovkami kněží kolínský arcibiskup kardinál Josef Höfner za účasti milionu věřících mši sv. ke svátku dne; ke ctí Fatimské Panny Marie. Její svátek se slaví 13. května, tedy v den jejího prvního zjevení v údolí Cova da Iria. V kázání vyzývajícím věřící k ještě většímu zasazování se za mír a klid ve světě kardinál poznamenal: „Ještě nikdy nebyl terorismus tak rozšířený, ještě nikdy nezašel tak daleko, ještě nikdy nedosáhl takových rozměrů jako v naší době, v našich dnech.“ Třebaže kardinál tak výstižně charakterizoval metlu našeho dnešního světa, nemohl ani on, ani nikdo z milionu jeho posluchačů třeba jen tušit, jakým hrozným způsobem se potvrdí slova kazatele ještě v týž den, o několik hodin později, v 17,17 hod.

Třebaže už tehdy většina poutníků opustila Fatimu, přece tisíce lidí ještě zůstalo na obrovském náměstí, jakož i v bazilice v modlitbách a pobožnostech. Nepochopitelná zpráva z Říma zasáhla jako blesk z jasného nebe. Poutníci oněměli a vyděsili se právě tak jako ti, co byli přítomni na Svatopetrském náměstí. Ba snad víc než oni. Fatimští poutníci, většinou z Portugalska, ale i ze zahraničí, jsou opravdoví, hlubocí ctitelé Matky našeho Pána. S Marií ve svém životě mají osobní zážitky, plně jí důvěřují, protože vědí, že vyslechne každého, kdo ji vyzývá o pomoc nebo prosí o přímluvu. A teď, právě v její den, 13. května, měl snad odpůrce jejího Syna vyřadit z rozhodujícího boje Kristova náměstka na zemi, papeže Jana Pavla II.? Toho, který se jí už před lety odevzdal jako „Totus Tuus“ a v posledních letech častěji doporučoval Matce Boží celé lidstvo? Nač potom naše dlouholeté vyzývání, naše modlitby a oběti? Má to všechno vyjít nazmar? Po těchto prvních pochybovačných otázkách několika poutníků začala vroucí modlitba, prosebné volání vylekaných dětí na dobrotivou mocnou Matku. Ožila důvěra ve Fatimě i na Náměstí sv. Petra. Ne-

jen ve Fatimě a Římě, ale na celém světě mysleli mnozí katolíci na události v údolí Cova da Iria, které začaly před čtyřašedesáti lety právě v této době; 13. května 1917. Znovu se hovořilo o malém portugalském městečku Fatimě. Zajímavým a snad ani ne náhodným způsobem se několik dní před atentátem objevovalo jméno Fatima v novinách, rozhlase i televizi. Důvod: bývalý trapistický mnich unesl letadlo, protože chtěl tak vynutit zveřejnění „třetího fatimského tajemství“. Únos letadla začátkem května 1981 a krvavý atentát na papeže způsobily, že s událostmi roku 1917 v údolí Cova da Iria u vesnice Fatima se mnozí, ale zejména mladí lidé seznámili poprvé. Ne vždy se události představovaly ve správném světle. Řeklo a popsalo se i mnoho senzačního a nepodstatného.

Co se vlastně stalo v době od 13. května do 13. října 1917 v Cova da Iria, v údolí Iria, které patřilo k malé vesničce Fatima? Mnohým katolíkům, zvláště ze starší generace, se zdají takovéto otázky zbytečné. Jiní však vědí o tom velmi málo a mnozí z mladší generace pravděpodobně vůbec nic. Je potě-

šující, že na toto téma se v hlavních evropských jazycích objevilo už dost literatury. Každý, kdo chce být o fatimských událostech kriticky a objektivně informován, si může utvořit vlastní úsudek, zbavený zejména tendenčních a laciných předpokladů a jakékoliv falešné propagandy. Standardním dílem zůstává dnes už do více světových jazyků přeložená kniha jezuitů prof. dr. L. Gonzagy da Fonesca, která informuje o událostech ve Fatimě s největší možnou vědeckou spolehlivostí.* Jeho prameny zůstávají výpovědi tří dětí, které viděly zjevení v roce 1917, a pozdější výpovědi sestry Lucie, které shrnula v čtyřech „vzpomínkách“ a jiných písemnostech. Začala je psát 31. srpna 1941 z pověření biskupa z Leirie, v jehož diecézi se Fatima nachází.

K poslednímu vydání knihy o Fatimě od prof. dr. L. G. Fonseca francouzský časopis L'Echo littéraire napsal: „... je to úplná, autentická, novými a základními dokumentaristickými přílohami vybavená a do všech světových jazyků přeložená kniha o událostech ve Fatimě. Kdo se do nich zhloubá, ten pozná, že od dob svého počátku dosáhly dějinného významu nejen v Portugalsku, ale v celém světě.“

Teologicko-praktický čtvrtletník z Lince v recenzi k 17. německému vydání této knihy v roce 1977 se vrátil ke kritice, kterou vyslovil před lety flámský jezuitský pater E. Dhanis. Časopis napsal: „Svého času profesor teologie E. Dhanis, SJ, z Louvain vyslovil pochybnosti o věrohodnosti výpovědi dětí, které měly vidění. Následkem toho se znovu přezkoumaly prameny a Lucie znovu odpovídala na otázky. Známé dílo informuje s maximální vědeckou spolehlivostí o událostech ve Fatimě a zdůrazňuje světodějinné poslání milostivého místa.“

Katolický týdeník v Mainzu „Glauben und Leben“ (Věra a život) zdůraznil další bod fatimských událostí a poukázal na dějinné dilema, v němž se dnešní lidstvo nachází: válka nebo mír. K tomuto strašnému dilematu kniha řekla právě to nejpodstatnější: „Už skutečnost, že kniha se nyní v 17. vydání objevuje, je výřečným svědectvím. Nabízí to podstatné. Skutečně, Maria mluví k světu. Kdo začne knihu číst, ten ji tak lehce číst nepřestane. Je docela možné, že od této knihy, resp. od našeho postoje k této knize a jejímu poselství, skutečně závisí válka nebo mír. Budoucnost lidstva byla skutečně dána do našich rukou.“

Periodikum „Bücherei-Nachrichten“ (Knižní zprávy) ze Salzburku zdůraznilo v podobném směru politický a technický aspekt současné situace: „Toto 17. vydání obsahuje další výpovědi o viděních Lucie, jakož i jiné důležité dokumenty, čímž nabývá znovu větší sílu otevřít oči všem těm, kteří chtějí vidět. Věřící čtenář – nepleťme si ho však s lehkověrným čtenářem – bude moci najít skrze naléhání a tajemství Fatimy druhý, tj. lepší přístup k světodějinným událostem, které se odehrávají právě nyní v oblasti politiky a techniky. Kéž by kniha pomohla, aby stále víc a víc „dětí v slzavém údolí“ poslouchalo Matku“.

Předpovědi a proroctví z Fatimy mají celosvětový politický, resp. vojenský dosah. Každý člověk nezávisle na své víře si může jejich tvrzení přezkoušet v kritické konfrontaci a jednoznačným způsobem je potvrdit. Je to vidět i v následující kapitole.

Dříve než se Matka Boží zjevila Hyacintě, Františkovi a Lucii, byly děti na setkání s Bohorodičkou připraveny „božskou pedagogikou“ pro-

Je společnost měřítkem pro církve? (3)

Jednou z cest, kterou by některé iniciativy chtěly reformovat církev, je její protestantizace. Požadavky různých podpisových akcí se shlížejí ve skutečnosti, která je v protestantských církvích už dávno realitou. To vyvolává závažnou otázku:

Nevyhovuje církev, nebo nevyhovuje Bůh?

Když vycházíme z Božího obrazu, který nám představuje katolické CREDO, tak jak bylo formulováno již na prvních koncilech (Nicea 325 až Chalcedon 451), pak je církev dílem, které založil Ježíš Kristus, současně pravý Bůh a pravý člověk. On sám je také Hlavou své církve a my jsme údy jeho mystického Těla (Pavel). Toto »napětí jednoty«, můžeme-li to tak nazvat, které spojuje v osobě Kristově jak pravé božství, tak pravé lidství, platí analogicky i pro jeho církev. Krista není možno od jeho církve oddělit. Má Ježíšův příslib: *Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa* (Mt 28,20). Kritické církve si tedy musí položit otázku, zda jejich výhrady platí skutečně církvi, nebo spíše jejímu Zakladateli a Hlavě – Ježíši Kristu.

Jan Křtitel Metz neváhá tvrdit, že nejvladnější příčinou hnutí »Církev to jsme my« není nevyhovující církev, ale nevyhovující Bůh. Kdyby šlo skutečně o církev, museli by si »reformátoři« všimnout této skutečnosti: »Jak to, že evangelická církev, která nepotřebuje vznášet takové reformní požadavky, protože se daleko více přizpůsobila a zmodernizovala než katolická církev, má přesto problémy velké krizové vlny.« (J. B. Metz, : *Der unpassende Gott*. F. Z. A. 31. 8. 1995). Na to dává Metz tuto odpověď: »Krise je ve skutečnosti mnohem hlubší. Nazval bych ji „krize Boha“, a jako taková se neomezuje na nějakou provincii nebo na nějaké vyznání, netýká se pouze církve a křesťanů, je to svým způsobem „duchovní znamení naší doby“ (tamt.).

To platí i pro teologii. Při svém podzimním zasedání 1995 zvolila Evropská společnost pro katolickou teologii za své téma *Bůh – cizinec v našem domě*. V jedné zprávě se říká: »Tato volba byla jednoznačná a byla specifikována tématem: *Bůh – cizinec v domě teologů*».

J. B. Metz se dále ptá: »Pokud jde o vztah církve a evangelia, je skutečnost, že křesťanství se jeví tak těžce uskutečnitelné v životě, tak špatně slučitelné s moderním životním stylem, důsledek strnulého, reformy neschopného církevního systému, anebo je tím vinen sám Ježíš Kristus? Dříve byl Kristus označován za „hrozícího apokalyptika“, dnes se z něho stal „lidumilný terapeut“, a tak je jeho poselství stále zplošťováno a rozdělováno, jakoby ve svém celku bylo nesnesitelné. Při vši jeho lásce a přátelském

vztahu k člověku, nehovořil On také o pekle a skřípání zubů, o pohoršení a soudu? A nevyzval nás k následování, které je skutečně obtížné?... Jeho „radostná“ zvěst není totožná s poselstvím nějakého kavárenského civilního náboženství« (tamt.).

Podle Metze »evangelium není možno reformovat módním odklonem od historické náboženské reality na jakousi psychologii, udělat z něj jakýsi „člověku přátelský vykupitelský mýtus“, který by nevadil našemu středoevropskému buržoaznímu životnímu stylu«.

Na naši původní otázku, zda může být společnost měřítkem pro církve, dostáváme tyto závěry:

Kdybychom chtěli odpovědět bezvýhradným „ano“, pak by to bylo možné jedině v případě, že chápeme církve jako společenský produkt, který je možno (s použitím sociologicko-socialistického slovníku) jako duchovně-kulturní nadstavbu přizpůsobit hospodářské základně. Do blízkosti takového názoru se pak dostávají takové požadavky, jako: Liturgii je třeba podrobit „inkulturaci“, a vtáhnout ji tak do sekulární kultury, přičemž je třeba vzít v úvahu „změněný vztah mezi pohlavími a demokratické způsoby“.

Kdybychom chtěli vycházet z protikladu a chtěli tvrdit, že společenské vztahy nemají pro církve žádný vliv a význam, pak bychom museli logicky vyloučit historičnost Božího vztahu k lidem. To znamená obrátili bychom se k teistickému, nebo dokonce panteistickému obrazu Boha.

Rozhodujícím pro zodpovězení naší otázky, zda může být společnost měřítkem pro církve, je tedy Boží obraz, obraz Ježíše Krista, který musíme vědomě nebo nevědomě předpokládat, a pak teprve od něho odvozovat obraz církve.

(Dokončení příště)

↳ Události v údolí Cova da Iria v roce 1917 – pokrač. ze str. 8

střednictvím „anděla míru a patrona Portugalska“. (Co se týká dlouholeté kritiky zjevení se anděla a jejího vyvrácení, srovnej G. da Fonseca, SJ: „Maria mluví k světu“, str. 125 a násl. Zdánlivé výhrady jsou dnes definitivně vysvětleny.) Poprvé se to stalo už začátkem roku 1916 na hoře Cabeço: „Nebojte se! Já jsem anděl míru,“ řekl v nečekaném, náhlém větru jakýsi 14-15letý „mládenec“ dětem. „Modlete se se mnou: Ó, můj Bože, věřím v tebe, klaním se ti, doufám v tebe, miluji tě. Prosím tě o odpuštění pro ty, kteří nevěří v tebe, neklanějí se ti, nedoufají v tebe, nemilují tě.“ Potom anděl řekl dětem: „Tak se modlete! Nejsvětější Srdce Ježíše a Marie si všimnou vašich proseb.“ Za několik měsíců se anděl zjevil dětem znovu

a prosil je o modlitby a oběti. Děti viděly anděla v zahradě za Luciiným rodičovským domem. Potřetí a naposledy přišel nebeský posel na podzim téhož roku 1916 a naučil děti modlitbě k Nejsvětější Trojici. Náhle je ozářilo světlo a zjevil se anděl. V ruce měl kalich a nad ním kapky krve. Potom nechal kalich a hostii volně se vznášet ve vzduchu, poklekl vedle dětí a třikrát se modlil: „Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu svatý, klaním se ti v nejhlubší úctě a obětuji ti drahocenné Tělo, Krev, Duši a Božství našeho Pána Ježíše Krista, který je přítomen ve všech svatostáncích světa. Obětuji ti to na usmíření za potupu a znesvěcení a za lhostejnost, kterou je Ježíš urážen. Pro nekonečné zásluhy jeho

Nejsvětějšího Srdce a na přímělu Neposkvrněného Srdce Marie tě prosím za obrácení ubohých hříšníků.“

Potom anděl vstal a znovu vzal do rukou kalich. Hostii dal Lucii, z kalicha dal pít Hyacintě a Františkově. Říkal přitom slova: „Přijměte Tělo a Krev Ježíše Krista, kterého nevděční lidé tak hrozně urážejí. Kajete se za jejich hříchy a potěšte svého Boha!“

(Pokračování příště)

* L. Gonzaga da Fonseca, SJ: *Le Meraviglie di Fatima* (Fatimské zázraky), Řím 1981, 26. vydání. Totéž dílo v němčině má název: *Maria spricht zur Welt* (Marie hovoří ke světu), Freiburg 1977, 17. vydání.

Maria – Prostřednice spásy

2. Matka a Prostřednice

Skutečnost, že se Maria ještě dnes obrací k lidstvu zvláštním způsobem, má svůj důvod v Bohem určeném postavení Prostřednice. Mariin souhlas k andělovu poselství (Lk 1,38), početí a zrození Božího Syna (Lk 2,6), stejně jako její místo pod křížem jejího Syna (Jan 19,25–27), to všechno jsou pro spásu významné činnosti, ve kterých Panna a Matka spolupracovala, aby předala lidem spásu, kterou Ježíš Kristus pro lidstvo zasloužil. Dověřila tak sjednocení lidstva se Spasitelem, a to na všech stanicích vykupitelské cesty od jeslí až ke kříži.

Proto jí byl od ranného křesťanství přiznán titul *Prostřednice*. Již v době koncilu v Efezu (431) napsal jeden církevní spisovatel: »Ona je Prostřednicí mezi nebem a zemí, protože ona dovršila jejich sjednocení«. Toto přesvědčení vzal za své i II. vatikánský koncil, když oslovuje Marii jako »vznešenou Matku božského Vykupitele«, jako Jeho »velkodušnou Společnici« a současně jako Prostřednici, aniž by tím snižoval důstojnost jediného prostředníka Krista (srov. 1 Tim 2,5). Ale koncil současně vyzvedl zvláštní, nadčasový charakter Mariina prostřednictví; neboť »Mariino prostřednictví v ekonomii milosti trvá ustavičně dále, od souhlasu, který při zvěstování s vírou dala a pod křížem bez váhání potvrdila, až k věčnému naplnění vyvolených«. Tak jako všechno působení Vykupitele sahá za hranice všech časů a má věčnou platnost, podobně je tomu i s Mariiným prostřednictvím: má naddějinný význam a časově neomezenou platnost. Proto Maria plní ještě i dnes svou úlohu mateřské služby lidstvu, když žije v Boží slávě po boku svého Syna.

Křesťanská víra a zbožnost vyjádřila toto trvalé prostřednictví Matky Páně nejrůznějšími pojmenováními a tituly, které jsou v průběhu dějin stále bohatší. Tak byla Maria uctívána jako »Matka živých«, »Matka všeho lidstva«, »Matka Církve«, byla uctívána jako »Zachránkyně« a jako »Pomocnice křesťanů«, a to nejen v pozemské nouzi, nýbrž i při starostech o věčnou spásu, v nebezpečích ohrožujících duchovní život a při ohrožení církve. To všechno vychází z hlubokého a živoucího přesvědčení, že Žena, která jednou zprostředkovala lidstvu spásu a plnost milosti Ježíše Krista, bude tuto trvalou a všeobsahující službu nadále vykonávat.

I když se toto poznání vyvíjelo v dějinách, v jádru bylo k dispozici již v době raného křesťanství. Nejstarší známá mariánská modlitba *Pod ochranu tvou* (z konce třetího století) nabízí přesvědčující důkaz o Mariině prostřednictví ve službě spásy lidem; neboť oslovení *Paní naše, Prostřednice naše, Orodovnice naše* dokazují stejně jako prosby *se Synem svým nás smiř, Synu svému nás doporuč, k Synu svému nás doprovod*, že Maria se jedinečným způsobem podílí na sdílení spásy a že jako Kristova Prostřednice spojuje Krista s lidmi, stejně jako naopak lidi sjednocuje s Kristem.

Proto tato prastará modlitba vyvrací opakované námitky proti mariánské úctě, že Mariino prostřednictví přerušuje přímé spojení lidí s Kristem, že brání bezprostřednímu styku s Pánem. Opak je pravdou. Tak jako v přírodě existují při tvorbě výživných látek síly a substance, které tyto životně důležité procesy urychlují a podporují, tak je tomu i se silou

Mariinou: ona lidi od Krista neodděluje, nýbrž spojuje Jeho s námi a nás s Ním. Všechno, co jí Kristus dal, nám dále předává. Tak spojení nenarušuje, nýbrž prohlubuje, zvnitřňuje a posilňuje. Teprve Mariiným mateřským zprostředkováním získává naše spojení s Kristem svou Bohem chtěnou nitkost, svou intimitu a plnost.

A znovu se zde vynořuje otázka: má tato intenzivní mateřská náklonnost *Prostřednice* zůstat nadále lidem neviditelná a skrytá? To je podle poznatků, které máme o dějinách spásy, ve kterých Bůh opětovně působil i viditelnými znameními a zjeveními, zcela nepřijatelné.

Víra a zbožnost přijala pravdu o Mariině prostřednictví s takovým přesvědčením, že oslovuje Marii jako *Prostřednici všech milostí*. Církve, zvláště pod vlivem učení papežů poslední doby, převzala toto přesvědčení v tom smyslu, že říká: Maria se svou přímlovou podílí na udělení všech milostí pro lidstvo (i když tuto pravdu zatím ještě neformulovala jako článek víry).

Svou péčí, svou láskou a svou přímlovou na základě svého postavení jako Matka Vykupitele, Matka Církve a Matka všech lidí obsahuje v sobě veškeré spásonosné Boží působení. Mariánská zjevení a poselství z Fatimy poskytují této víře pevnou oporu.

3. Skrze Marii k Ježíši

Tam, kde Maria prokazuje lidem jakožto mateřská Prostřednice tak niternou náklonnost, je zcela namístě požadavek, aby také lidé se přiklonili k Panně Marii a přijali její zprostředkovatelskou úlohu. To se děje v mariánské úctě formou

zasvěcení Panně a Matce. Fatima nás k tomu jednoznačně vyzývá: doporučuje nám dvě výtečné formy úcty: **zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie a pokání za naše hříchy**.

Zasvěcení Panně Marii míří ve skutečnosti dále než jen k splnění její výzvy a jejích prosb. Je úkonem zvláštního uznání, že Panna Maria je dokonalým obrazem křesťanského života, ale je také úkonem úplného odevzdání svého života Panně Marii: **Totus tuus** – celý jsem tvůj, jak to stojí v erbu papeže Jana Pavla II. Jednotlivec nebo společnost, která se zasvěcuje Panně Marii, svazuje se zvláštním způsobem s její osobou, zavazuje se k životu shodnému s jejím životem, podrobuje se jejímu mateřskému vedení, její péči a její ochraně. Zasvěcení Panně Marii znamená hluboké životní srovnání se s ní v hluboké důvěře v její prostřednictví k Vykupiteli.

Proto takové zasvěcení samo v sobě směřuje v první řadě ke Kristu a k Bohu. Ve vlastním smyslu se může člověk zasvětit jen nejsvětějšímu Bohu, nikoliv jinému tvor. Ale tam, kde tímto tvorem je Maria, která je sama tím nejnvtitnějším způsobem spojena s Ježíšem Kristem, může naše zasvěcení směřovat i k tomuto jedinečnému Tvoru; neboť Maria jakožto Nositelka Krista a Prostřednice Krista je současně nejlepším a nejpřímějším »průchoodem« ke Kristu. Spojení s ní uvádí člověka do živoucího svazku, ve kterém žije Maria v jednotě s Ježíšem Kristem. Zasvěcení je tedy uzavřením smlouvy s Kristem a převedením do onoho sjednocení s Ním, které stojí na začátku a na konci křesťanského života. Proto stvrzuje zasvěcení ten nejvlastnější smysl mariánské úcty, že totiž Maria nás vede k Ježíši: **Per Mariam ad Jesum**.

Úmysl národní:

ZA SMÍŘENÍ MEZI ČECHY A NĚMCI A ZA TO, ABY CÍRKEV ÚČINNĚ POMÁHALA PŘEKONÁVAT NÁRODNOSTNÍ, RASOVOU A NÁBOŽENSKOU NESNÁŠENLIVOST.

„Neboť člověka nečiní křehkým příležitosti: ty jen ukazuje, jaký je“ (Následování Krista I, 14). „Když se rozštěká jeden pes, snadno se najdou další, kteří se připojí“ (Midraš).

Květnový úmysl našich biskupů je prosba za smíření mezi Čechy a Němci.

Všichni máme ještě v živé paměti, co se dalo okolo schvalování česko-německé deklarace. Z toho je nad slunce jasnější, že v těchto vztazích je nutné ozdravení. Jakým způsobem? Je jen jedna cesta, a to cesta PRAVDY. Jedině pravda, i když nepříjemná, nás může přivést ke smíření a uzdravení. Pravda zbavená uraženosti, nadřazenosti, předsudků i emocí. Bude to těžké, ale je nutné udělat tento krok.

Nebudu a nechci připomínat krutosti, které se roku 1945 při vysídlování obyvatel německé národnosti daly. Kdo má chuť a silné nervy, nalezne je v knize

Tomáše Staňka Perzekuce 1945 nebo ve zkratce v recenzi této knihy v KT č. 6. z 9. února tohoto roku. Pravdu má Následování, když říká, že „člověka nečiní křehkým příležitosti: ty jenom ukazují, jaký je“. Mnozí naši lidé byli po válce strženi zaslepeností a nenávistí, a ukazovali tak, že nejsou o nic lepší než zatracování Němci. Příležitost ukázala, jací jsou. Později se, bohužel, jejich vina vztáhne na celý národ. Mýtu o holubičí slovanské povaze bylo odzvoněno. Ostatně co jiného potvrzují jáchymovské lágry a jiné věznice, a to vůči Čechům? A o čem svědčí sovětské gulagy? Výčet německých vin vůči Čechům nám nemusí nikdo připomínat. Ale že i my jsme se proti Němcům provinili, to nám nějak nedochází. Proto jsem se o tom zmínil. Uznáváme za správné, když Němci nás žádají za odpuštění. Ale když český prezident (15. 3. 1990) a kardinál Tomášek projeví lítost za českou stranu, pění se některým našim lidem krev, zvláště když se věci

Maria – Prostřednice spásy – pokrač. ze str. 10

To platí i pokud jde o požadavek pokání, který je obsažen již v prvním poselství k dětem – vizionářům: *Chcete se nabídnout Bohu, jste připraveni přinášet oběti a přijmout každé utrpení, které na vás sešle, jakožto pokání za hříchy, jimiž je urážena Boží velebnost... a jako dostiučinění za urážky, které jsou namířeny proti mému Neposkvrněnému Srdci?* Tato nabídka a pokání směřuje tedy nakonec vždy k Bohu, který je urážen lidskými hříchy. Ale vzhledem k vnitřnímu spojení Panny Marie s Bohem v Kristu má Maria účast na zneuctění

Boha. Proto může mít také podíl na usmíření, když je předává a přináší ve své mateřské lásce před Kristův trůn. Také výzva k pokání, která je jádrem fatimských poselství stejně jako evangelia, potvrzuje to, o co při fatimských zjeveních jde především: o odevzdání se lidstva Bohu, aby došlo k posvěcení světa pod vedením velké Prostřednice spásy.

Kéž Maria dovede lidstvo k všeobsahujícímu a hlubokému míru, kterým je sám Kristus: *Neboť v Něm je náš pokoj* (Ef 2, 14).

Odpuštění je podobou lásky, již bylo ublíženo.

R. Guardini

nazvou pravým jménem a místo „odsunu“ se mluví o vyhnání.

V našem vztahu k Němcům hraje nezanedbatelnou roli i to, že oni jsou odedávna našim větším a pochopitelně i úspěšnějším sousedem. Reakce mnohého českého člověka? Buď ponížené lokajství u těch, kteří na něco čekají, anebo slepá nenávisť, jak ji vidíme u komunistů a republikánů. Ze všech sil se snažíme dostat mezi státy západní Evropy. Tu se velkému německému sousedovi nebudeme moci nijak vyhnout ani se bez něho obejít.

Je nevyhnutné pohledět pravdě do očí, uznat, že chyby se staly na obou stranách, a ne uvažovat stále o tom, kdo více ublížil. Paul Ricoeur říká, že odpuštění promíjí to, co nebylo zapomenuto. Zbavuje morálního dluhu zatěžujícího přítomnost i budoucnost. Odpuštění je dar – nejprve o ně prosíme toho druhého, který je obětí, a musíme být připraveni i na odmítnutí a na konfrontaci s neodpuštěným.

Je pochopitelné, že církev na obou stranách musí stát v čele tohoto úsilí. Česko-německé

symposium, svolané na 8. a 9. února do Františkových Lázní biskupskými konferencemi obou zemí, ukazuje, že církev si je toho vědoma. A patrně nikomu jinému by se nepodařilo svést k jednomu stolu k dialogu Čechy i sudetské Němce, lidi věřící i nevěřící, z politické pravice i levice.

Papež Jan Pavel II. píše ve svém poselství ke Světovému dni míru (1. 1. 1997): „Trvalý mír není jen otázkou struktur a mechanismů. Spočívá především v přijetí určitého stylu lidského soužití, vyznačujícího se vzájemným přijetím a srdečným odpuštěním. Všichni potřebujeme odpuštění svých bratří, a proto všichni musíme být také ochotni odpustit. Prosit o odpuštění a odpustit je cesta, která je hluboce důstojná člověka: někdy je to jediné východisko ze situací, poznamenaných dlouhodobou nenávistí“ (čl. 4).

Tomuto úsilí, vloženému do květnového úmyslu našich biskupů, schází ještě jedna věc: *vaše modlitba.*

P. A. Holas, SJ

S MARIÍ VSTRČÍC ROKU 2000

Nemůžeme skončit náš rozhovor, aniž bychom se neobrátili ke Svaté Panně, která je znamením jisté naděje a útěchy.

Mládeži z celé Evropy, svěřuji Vás Marii tím, že vás žádám, abyste ji milovali. Přijměte ji dnes provždy do svého domu!

Zde, v Loretské svatyni, Svatá Panna bdí a v tichosti pracuje již po 7 století, tak jak to dělávala v nazaretském domku. Její způsob spočívá v pokoře, věrnosti a službě.

To je způsob Nazaretu i Lorety. Vezměte si jej za svůj! Když jej budete napodobovat, pocítíte radost a pokoj, které jsou darem Duchu svatého.

S Marií se můžete s odvahou připravovat na budování Evropy naděje. A Evropa bude věrná svým kořenům, bude to země s otevřenou náručí, země solidarity a pokoje pro všechny.

**Jan Pavel II. 9. 9. 1995
na mládežnické pouti Evropy**

Setkání s členy ČBK

Ve večerních hodinách 25. dubna 1997 se Jan Pavel II. setkal na apoštolské nunciatuře se členy České biskupské konference.

V úvodu pozdravil všechny přítomné a se zvláštním pozdravem se obrátil na otce biskupa Karla Otčenáška, v jehož diecézi bude celebrvat pontifikální mši svatou pro mládež. V další části projevu řekl:

„Dnes večer k vám mluví svatý Vojtěch o svém životě biskupa, stravovaného horlivostí o svěřené mu stádece a zároveň uchvácený Bohem podle benediktinského ideálu modlitby a činnosti. Starobylý životopis, napsaný Brunem z Querfurtu, lapidárně definuje fyziognomii biskupa: *Bene vixit, bene docuit, ab eo quod ore dixit nunquam opere recessit*“ – „Dobře žil, dobře učil, nikdy se skutkem neodchýlil od toho, co hlásal ústy“ (Legenda Nascitur purpureus flos, XI). A neméně působivě načrtává ctnosti mnicha, lásku k modlitbě, k mlčení, k pokoře, k ústraní: *Erat laetus ad omne iniunctum opus, non solum maioribus sed etiam minoribus oboedire paratus, quae est prima via virtutis*“ – „Radoval se z každé uložené práce, ochoten poslechnout nejen starší, ale i mladší, což je první cesta ctnosti“ (ttž. XIV).

Jeho bohatá osobnost, jeho silná i laskavá postava člověka vnímavého pro hodnoty křesťanské civilizace, biskupa otevřeného evropským rozměrům, který měl charisma spojovat v jediné horoucí touze apoštolátu různé evropské národy, je pro nás vzorem. Byl bezúhonným a houževnatým pastýřem, který tváří v tvář prohnulosti a slabostem zůstal věrný nezměnitelnému Božímu zákonu; byl odvážným a odpovědným misionářem, povoláním stále více rozšiřovat horizonty evangelizace a hlásání.

Svatý Vojtěch čelil ve společnosti své doby, jak občanské, tak církevní, nesmírně těžkým výzvám a plně se angažoval ve významném díle, které, i když nepřineslo hned viditelné plody, postupem času dosáhlo účinků, jež trvají dodnes.

Výzvy, před nimiž stojíte vy, milovaní biskupové, nejsou méně náročné než tehdy. Myslím na prvním místě na náboženskou lhostejnost, která – jak jsem zdůraznil v apoštolském listu *Tertio millennio adveniente* – vede mnohé lidi k tomu, že žijí, jakoby Bůh neexistoval, nebo že se spokojují s neurčitou religiozitou, neschopnou měřit se s problémem pravdy a s povinností být důslednými (srov. č. 36). Čtyřicet let systematického potlačování církve, odstranění jejích pastýřů a kněží, zastrasování

osob a rodin těžce doléhá na současnou generaci. Zvláště je to vidět v oblasti rodinné morálky, jak vysvitlo z některých statistických údajů zveřejněných u příležitosti Mezinárodního roku rodiny. Téměř polovina manželských párů se rozvádí nebo rozlučuje, zvláště v Čechách. Provádění umělého přerušování těhotenství, povolené zákony, zděděnými po minulém režimu, ačkoliv zaznamenává mírné zmenšení, je mezi nejvyššími na světě. Proto jev snížení porodnosti nabývá stále větších rozměrů: už několik let počet úmrtí převyšuje počet nově narozených.

Další výzvou pro hlásání evangelia je hedonismus, který vtrhl do těchto zemí ze sousedních zemí a přispěl k tomu, že krize hodnot pronikla do systému každodenního života, do struktury rodin, do samotného způsobu, jak se chápe smysl existence. Příznakem situace těžkého společenského rozkladu je též šíření jevů jako pornografie, prostituce a pedofilie.

Drazí bratři, vy si dobře uvědomujete tyto výzvy, které podněcují vaše pastorální vědomí a váš smysl pro odpovědnost. Nesmí vám brát odvalu, ale spíše mají být příležitostí pro nové nasazení a naději. Toutéž nadějí byl prodchnut svatý Vojtěch, navzdory zkouškám, a to i duchovním. A naděje se rodí z vědomí, že „noc pokročila a den se přiblížil“ (Řím 13, 12), protože s námi je zmrtvýchvstalý Kristus.

Ve společnosti je přítomno nemálo dobrých sil, z nichž mnohé spolupracují ve farnostech a vyznačují se snahou o svatost člověka a apoštolát. Přeji vám, aby s vaší pomocí stále překonávaly těžkosti a překážky.

Rodina ať je středem vaší pastýřské pozornosti. „Domácí církev“ je nejpevnější zárukou pro kýženou obnovu na prahu třetího tisíciletí. Vysoce oceňuji mnohostranné iniciativy a různá střediska pro rodiny, jež vznikla ve všech koutech země, aby poskytovala konkrétní pomoc dětem a mladým v těžkostech a svobodným matkám.

Rodiny, které jsou hluboce poznamenané mravy, tradicemi, obyčejí a obřady vnitřně proniknutými vírou, jsou nejvhodnější půdou, kde vyrůstají duchovní povo-

Letná 27. 4. 1997 (foto Karel Berka)

lání. Když byl umlčen hlas pastýřů, rodiny dokázaly udržet křesťanské dědictví předků a být líhni křesťanské výchovy pro děti, z nichž vzešli četní kněží, řeholníci a řeholnice. Současná konzumní mentalita může mít záporný dopad na vznik a péči o duchovní povolání. Odtud pak vyvěrá nutnost dávat pastorační přednost podporování kněžských povolání a zvláštního zasvěcení.

Rodina je také opěrným bodem při výchově mládeže. Evropa roku dva tisíce potřebuje velkodušné, nadšené a čisté mladé lidi, kteří dokážou vzít odpovědně do rukou svoji budoucnost. Milovaní bratři biskupové, chci vyjádřit zvláštní ocenění za péči, s jakou sledujete lidský a duchovní růst mládeže. Již v dobách útlaku existovala hustá síť činností vedených odvážnými kněžími na výchovu mladých chlapců a děvčat. Tak se rozvinula kapilární činnost k dobru mládeže v pohostinných domech, kde se konala duchovní cvičení nebo pravidelná výchovná setkání. Tato plodná pracovitost přinesla bohaté ovoce duchovní zralosti. A proto ať se v tomto směru povzbuzují všechny iniciativy dobrovolné činnosti, které mohou mít výchovnou hodnotu pro mládež.“

Jan Pavel II. se pak pochvalně vyjádřil o charitativní činnosti a práci organizace Charita. Vyzvedl pastorační činnost těch hnutí, která se přičiňují o formaci svědomí mladé generace. Doporučil také spolupráci s úsekem kultury, která musí plnit humanizační úkoly. Vzpomněl 650. výročí založení Karlovy univerzity. Pak pokračoval:

„V této činnosti mnohostranného nasazení jsou vašimi prvními spolupracovníky kněží, bez nichž by vaše činnost nemohla

být plodná. Doporučuji vám: milujte svůj klérus, buďte blízko svým kněžím, kteří jsou obtíženi nesmírnou pastorační prací, jak dobře vím, péčí o farnosti, někdy četné, které vyžadují čas, ochotu a námahu. Mnozí z nich trpěli ve státních vězeních s následky na zdraví, které jsou dosud vidět a které narůstajícími léty jen těžknou. Mladší kněží, vyšlí ze semináře s nadšenými úmysly apoštolovat, mohou být někdy pokoušeni propadnout rutině, ne-li malomyslnosti, kvůli osamělosti nebo že se mezi nimi šíří jisté teorie, tolik rozšířené po západních zemích. Buďte jim blízcí. Přijímejte je jako bratry. Dávejte jim pocítit, že je milujete a že jejich dílo je pro vás nepostradatelné.

Stejně tak je důležité navázání a udržování opravdové spolupráce s mužskými i ženskými řeholními společenstvími, jak aktivního, tak i kontemplativního života, zvláště pak s těmi, kteří přijali svátost svěcení a nyní řídí s velkorysostí a nasazením farní komunity. Oni jsou doplňující složkou vašeho kléru. A konečně také vydávání knih a časopisů zasluhuje, aby vašim prozíravým pastoračním nasazením bylo podporováno a zhodnoceno, stejně jako i všechny ostatní četné možnosti apoštolátu a vydávání svědectví, které Duch svatý vzbuzuje v mužských a ženských řeholních rodinách.

Jsou mi známy dosud otevřené problémy ve vztazích, ostatně srdečných a upřímných, mezi církví a příslušnými státními představiteli. Dovolím si připomenout některé z nejnaléhavějších argumentů, na které by se měla soustředit vaše pozornost...

Ještě není jasné opatření, které by upravovalo vztahy mezi státem a katolickou církví, a je jistě nutné a užitečné pro obě strany dosáhnout již – po téměř osmi letech od pádu režimu – kýžené definice vzájemných práv a povinností. Je snahou Svätého stolce, v dohodě s vaší biskupskou konferencí, najít řešení.

Co se týká katolické církve, ta zde nežadá, jako ostatně všude jinde, žádné výsady, nežádá, aby se jí sloužilo, nýbrž aby ona sloužila podle příkladu svého Zakladatele (srov. Mt 20,28). Žádá, aby mohla svobodně a důstojně vykonávat své poslání, které spočívá v evangelizaci a zdůrazňování lidské důstojnosti, a tedy: v hlásání evangelia, v náboženské výchově, ve formaci dětí a mládeže, v univerzitní pastoraci, v charitativní a pomocné činnosti.

V tomto rámci se klade otázka restituce majetku, konfiskovaného svévolným ak-

tem v temných letech pronásledování. V tom údobí byla církev připravena o dary, pocházející od soukromníků a různých institucí, určených na přesně vymezené účely výchovy a bliženské lásky. Církev má právo žít soběstačně, a žádá-li tyto majetky, pak to činí kvůli tomu, aby jimi mohla odpovídat na nezcizitelné požadavky svého poslání.

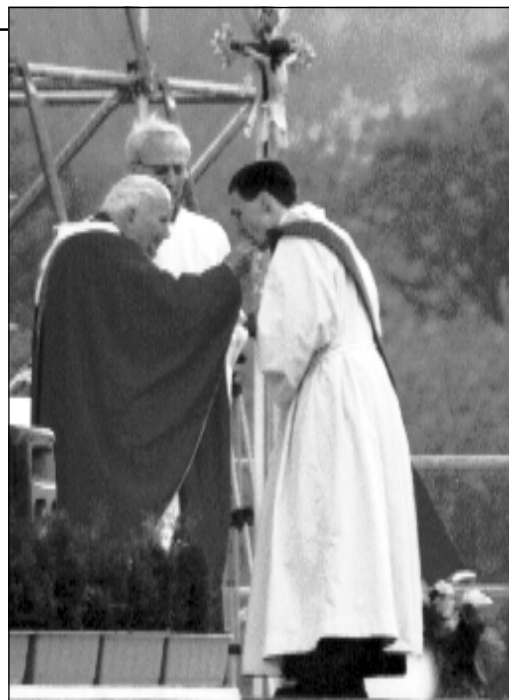
Církev, jak bylo opakováno od začátku svobodné existence v tomto národě, je ochotna vést dialog o způsobech restituce zkonfiskovaného majetku. Aby se dosáhlo tohoto cíle, je třeba stanovit přesnou a prozíravou linii činnosti, jak ze strany státu, tak církve.

Bude pak nutné, aby tyto problémy kompetentně a objektivně projednala smíšená komise, ve které by zasedali kvalifikovaní zástupci státu a církve. Na základě zkušeností získaných z podobných případů v jiných zemích by tato komise, pod vedením apoštolského nuncia a složená z přiměřeného počtu biskupů i laických odborníků, mohla zkoumat danou problematiku společně s odpovídající vládní komisí za účelem, aby se co nejdříve dosáhlo uspokojivého řešení dosud odkládaných otázek.

A konečně je naléhavé umožnit církvi, aby byla přítomna v oblastech duchovního rázu, jak je tomu již dlouho v jiných evropských zemích. Mám na mysli vyučování náboženství ve státních školách, jež zasluhuje, aby bylo považováno za zásadní přínos k budování Evropy, jež má základy v onom bohatství křesťanské kultury, která je společná národům evropského Východu i Západu. Myslím nadále na pastorační péči v nemocnicích a ve věznicích, a zvláště na duchovní službu ve vojsku, prováděnou dobře připravenými vojenskými kaplany. Dověděl jsem se o prvním pokusu v tomto smyslu u oddílů rozmístěných v Bosně, který má dobrý úspěch – a nejen u katolických vojáků.

Jestliže jsem připomněl tyto úkoly, pak jsem chtěl ozřejmit, že Svätý stolec zná vaše touhy a potřeby a je vždy k vaší dispozici, aby vám poskytl diskretní a konkrétní spolupráci na řešení těchto problémů.

Pane kardinále, ctihodní bratři! Tisíceletí svätého Vojtěcha nám poskytlo příležitost uvažovat o problémech církve v tomto drahém národě. Jistě, existují, a mohou být i těžké. Ale na druhé straně jsou důkazem, že církev je živá, že roste a že vystupuje jako spolehlivý partner v naléhavých chvílích duchovní, kulturní, společenské a politické obnovy současné doby.

Letná 27. 4. 1997 (foto Karel Berka)

Po dlouhých letech pronásledování dokázalo Desetiletí duchovní obnovy přispět k tomu, že se konkretizovala očekávaná odpověď různým oblastem církevního i občanského života v linii tisícileté křesťanské civilizace země. Ano, můžeme opakovat „noc pokročila, den se přiblížil“.

Zůstávají-li stinné oblasti, pak jsou důvodem ještě více se nasazovat. V listě Ut unum sint jsem popsal poslání Petrova nástupce v biskupském sboru jako „hlídku“, která utvrzuje své bratry biskupy, aby tak „byl slyšet ve všech místních církvích pravý hlas Krista-Pastyře“ (č. 94). Děkuji tedy Otci našeho Pána Ježíše Krista, že nám poskytl příležitost zakoušet naši „účasť na díle evangelia“ (Flp 1,5) a čerpat sílu a povzbuzení jeden pro druhého podle „nesmírného bohatství jeho milosti“ (Ef 2,7). Dovoluji se vás ptát na vrcholu svatovojtěšských oslav: „Custos, quid de nocte? Custos, quid de nocte?“ – „Strážce, kolik zbývá z noci? Strážce, kolik zbývá z noci?“ (Iz 21,11). Má nastat den. Má nastat úsvit nového Slunce spravedlnosti (srov. Mal 3,20), Krista, Boha z Boha, Světla ze Světla, bez něhož nelze budovat civilizaci lásky. Buďte tedy strážci, kteří ohlašují stádcí, že se blíží lepší časy.

Přeji vám, aby se svornou prací všech sil, upřímně se starajících o dobro člověka, upevňoval onen Kristův pokoj, který je nezbytný k nastolení řádu spravedlnosti, míru, pokroku, k němuž směřují nejhlubší touhy tohoto národa, vám i mně drahého.

Bůh vám žehnej a provázej vás v tomto úchvatném díle, které konáte!

❑ Peklo nepopulární

81% Američanů věří, že po smrti existuje život v nebi. Na peklo proti tomu věří jen 63 %. Před šesti lety věřilo v nebe 86 % a v peklo 74 %. Vyplývá to z průzkumu magazínu »Time«.

❑ Povolání k duchovnímu stavu

Od 5. do 10. května se koná v Římě kongres na téma *Povolání ke kněžství a k řeholnímu stavu v Evropě*. Přehled o vývoji povolání v letech 1985–1995 ukazuje na všeobecný pokles těchto povolání v Evropě: Holandsko -34 %, Belgie -31%, Francie -27 %, Anglie -21%, Švýcarsko -19 %, Rakousko -18 %, Německo -14 %. Tento problém se týká všech katolíků v Evropě.

-sks-

❑ Nový náhrobek sv. Vojtěcha

Náhrobek sv. Vojtěcha v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha (uprostřed hlavní chrámové lodi) má od návštěvy papeže Jana Pavla II. novou podobu. Symbolická náhrobní deska s reliéfem Vojtěchovy biskupské berly je zhotovena z hnědočerveného mramoru a je zasazena v novější části katedrály (blíže vchodu). Deska váží 900 kilogramů; mramor na její výrobu pochází ze sliveneckého lomu.

V minulosti byl hrob sv. Vojtěcha samostatnou kaplí před prozatímním průčelím, které uzavíralo středověkou část chrámu. V r. 1978 byla tato kaple zbořena a hrob byl zakomponován do nynějšího novogotického trojlodí. Ostatky sv. Vojtěcha byly uloženy do olověné schránky na oltáři Vlašimské kaple. V budoucnu spočinou v nově upravené Svatovojtěšské kapli v boční lodi katedrály. Uskutečnění tohoto plánu však brzdí dosud nevyjasněné majetkové vztahy ke katedrále.

❑ Slavičín se hlásí k odkazu sv. Vojtěcha

Město Slavičín se živě hlásí k odkazu sv. Vojtěcha, který podle místní legendy procházel tímto krajem při návratu z Uher. Olomoucký arcibiskup Jan Graubner posvětil (20. 4.) nový zvon Radim při pouti v této farnosti sv. Vojtěcha a odpoledne otevřel výstavu v prostorách místní radnice věnovanou životu sv. Vojtěcha. Velmi zajímavou součástí výstavy jsou kresby dětí, které kromě výtvarných schopností svých autorů ukazují dobrou znalost života sv. Vojtěcha. Návštěvníky oslovila pozoruhodná spolupráce města a farnosti i výtvarníků, historiků, škol a kulturního střediska. **ČBK**

LL-LIKVIDACE LEPRY

pořádá II. setkání pomocníků misionářů malomocných pod záštitou generálního vikáře pražské arcidiecéze biskupa Jaroslava Škarvady v sobotu 17. května od 10.00 do 15.00 hodin. Síň kostela sv. Ignáce, Ječná 2, 120 00 Praha 2.

Mimopražským zajistíme přespaní v teplé místnosti na koberci (spacák s sebou), starším možnost ubytování u sester. Občanské sdružení LL-LIKVIDACE LEPRY posílá už pět let léky na malomocnoství a tropické nemoci do dvaceti až třiceti středisek malomocných v Africe, Asii a Jižní Americe. Putují tam každoročně balíky s léky za více než 5 milionů korun. **MALOMOCENSTVÍ JE JIŽ VYLÉČITELNÉ! V POČÁTEČNÍM STÁDIU NEMOCI STAČÍ LÉK za 150 KORUN!**

Režie v roce 1996 vzhledem k odeslaným lékům činila 6,09%. LL-LIKVIDACE LEPRY přitom pracuje bez jakékoli podpory ze strany státu či odjinud. Dárci jsou převážně křesťané. LL má písemný styk, častý kontakt s misionáři, ošetřovateli malomocných, kam posílá léky, které objednává u neziskových pomocných organizací členů WHO.

LL působí také osvětově, seznamuje s problémy malomocnosti ve světě. Rovněž publikuje, informuje svým listem **MISIONÁŘ MALOMOCNÝCH** o rozvoji lepracentru v oblasti školství, samozásobitelství, řemesel, aby příští pokolení byla samostatně životaschopná.

LL je nepřímou začleněna do **ILEP-MEZINÁRODNÍ ASOCIACE PRO POMOC MALOMOCNÝM**, sdružující na 20 národních, pomocných, neziskových, dobrovolných organizací vyspělých států. ILEP koordinuje celosvětově činnost těchto organizací k potlačení lepry – této hrůzostrašné nemoci. Společné úsilí přineslo za posledních několik let snížení počtu onemocněných leprou z asi 12,5 milionů na jeden až dva miliony aktivně léčených. Následkem pozdního léčení však tato nemoc zanechala 3 miliony trvale invalidních, kterým pomáhají nebo jsou většinou přímo v jejich péči, misijní lepracentra. Každý rok je však vyhledáváno nových půl milionů malomocných v buších, pralesích i velkoměstech.

Mezinárodní katolická laická komunita MILES JESU zve všechny ženy a dívky na večerní rekolekci, která se uskuteční v Praze 8-Đáblicích dne 22. května 1997 v 17.00 hod. Podrobné informace na tel.: 02/858 51 98.

Katolická komunita MILES JESU zve všechny mladé svobodné ženy na víkendové duchovní cvičení na pomoc při rozpoznání povolání. Začátek, pátek 13. 6., 19.00 hod., konec, neděle 15. 6. kolem 13.00 hod. Místo: Brno, Veveří 15, podrob. inform. na tel. 05/74 49 33.

MARTA VONDRÁKOVÁ
Křesťanská cestovní kancelář

MISIE

751 03 Brodek u Přerova 46
tel./fax: 0641/74 11 50

ŘÍM – FLORENCIE – ASSISI... PO STOPÁCH SV. VOJTĚCHA

Bohatý program rozšířený o místa posvěcená pobytem a životem sv. Vojtěcha.

T: 25. 6. – 1. 7.; 10. 9. – 16. 9.,

Cena: 5 629 Kč (3 262 Kč + 133 tis. lir);

LURDY PŘES ŽENEVU A MONTE CARLO

ubytování v centru Lurd s plnou penzí!

T: 15. – 21. 8., **cena: 6 575 Kč**

(4 195 Kč + 450 fr.);

CZENSTOCHOWA, WAMBIERZYCE, KALVARIE Z.

ubytování přímo v poutních místech

T: 4. – 8. 8., **cena: 2 989 Kč (2 095 Kč + 50 DM);**

CHRÁMY PAŘÍŽE, MARIENTHAL...

ubytování v centru Paříže

T: 5. – 11. 7., **cena 6 498 Kč (3 060 Kč + 650 fr.);**

VELKÁ POUŤ DO MEDJUGORJE

pět nocí v Medjugorji, bohatý program

T: 8. – 15. 5., 23. – 30. 9., **cena 2 789 Kč (1 895 Kč + 50 DM).**

MIMO MEDJUGORJE DOPRAVA

ZAHRA NIČNÍM BUSEM S WC!

ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉ VYHLAŠUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA ŘEDITELE CYRILOMETODĚJSKÉHO GYMNÁZIA V PROSTĚJOVĚ

s nástupem do funkce od 1. srpna 1997.

Podmínky: praktikující katolík, vysoceškolské vzdělání pedagogického směru, pedagogická praxe.

Příhlášky zasílejte na adresu: Arcibiskupství olomoucké, školská sekce, Biskupské nám. 2, 771 01 Olomouc **do 20. května 1997.** K přihlášce připojte kopii dokladu o nejvyšším ukončeném vzdělání, životopis, přehled praxe, Vaši představu o církevní škole. Výběrové řízení se bude konat v úterý 3. června 1997 v Olomouci na kurii Arcibiskupství olomouckého, Biskupské nám. 2.

POMOZTE SVOU MODLITBOU

OBRACÍME SE NA VÁS S NALÉHAVOU
PROSBOU O DUCHOVNÍ
POMOC.

MLADÁ RODINA Z OLOMOUCE
SE DOSTALA DO VELMI TĚŽKÉ
ŽIVOTNÍ SITUACE.

OTEC RODINY PO TĚŽKÉM ÚRAZU
BOJUJE O SVŮJ ŽIVOT NA ARO V PRAZE.
V ČERVENCI OČEKÁVAJÍ NAROZENÍ
PÁTĚHO DÍTĚTE.

VELMI VÁS PROSÍME O MODLITBY
ZA TUTO RODINU. PÁN BŮH ZAPLĚŤ.

**Neděle 11. 5. – 7. velikonoční
1 Jan 4,16b**

Zůstávat v lásce – jak snadno se to řekne! Bůh ale ukázal činem, co tím myslí. Máme zůstat v lásce k Otci i k lidem podobně, jako to dělal Ježíš. Kříž nelze obejít. Ale Boha lze touto cestou, tedy následováním Ježíše v jeho lásce, dosáhnout.

**Pondělí 12. 5.
Sk 19,1–8**

Bez daru Ducha nelze žít křesťansky, nelze být plně Božím. Ani my nejsme bez tohoto obdarování. Ale Bůh se svými dary ještě v mém životě neskončil! Počítám s tím?

**Úterý 13. 5.
Sk 20,17–24**

Uvažujeme o ceně života z Pavlova pohledu: nejde v první řadě o to, čím jsem, kde jsem, co dělám, ale o to, zdali dovrším své křesťanství a splním úkol, přijatý od Pána. Obojího lze dosáhnout jen v síle a moci Ducha svatého.

**Středa 14. 5. – svatý Matěj
Jan 15,9–17**

Zůstávání v Ježíšově lásce neznámá pohodlné spočinutí v nečinnosti. Je to setrvávání ve zdroji života. Odtud čerpám sílu, dnes i kdykoliv jindy.

**Čtvrtek 15. 5.
Sk 22,30; 23,6–11**

Má modlitba má za cíl připravit mne pro budoucí vydávání svědectví. Nemusím si dělat starosti, kdy a kde k tomu dojde. Duch svatý, který navodí úkol, odhalí i cíl a poskytne prostředky, aby mohl být úkol splněn.

**Pátek 16. 5. – svatý Jan Nepomucký
Řím 8,31b–39**

Zdroj křesťanské statečnosti není v křesťanu samotném. Je v Bohu – a ten je s námi stále. To jen my jsme někdy bez něho. A potom prohráváme.

**Sobota 17. 5.
Sk 28,16–20.30–31**

Pavel hlásal evangelium, ač byl vězněm. Vnější nesvoboda je nepříjemná, ale mnohdy málo omezuje. Zato vnitřní spoutanost může člověka ochromit zcela. Je tedy třeba s Pavlem přijímat Kristovu svobodu, svobodu z Ducha, kterou neruší ani žalárník.

Neděle 11. května 7. neděle velikonoční Den m odlitek za sdilovací prostředky	1. čt.: Sk 1,15–17.20–26 - Ž: 103 (102),1–2.11–12.19–20ab 2. čt.: 1 Jan 4,11–16 Ev.: Jan 17,11b–19	odp.: 19a
Pondělí 12. května férie, v pražské diecézi výročí posvěcení katedrál	1. čt.: Sk 19,1–8 Ž: 67.2–3.4–5ac.6–7ab Ev.: Jan 16,29–33	odp.: 33a
Úterý 13. května férie	1. čt.: Sk 20,17–27 Ž: 67,10–11.20–21 Ev.: Jan 17,1–11a	odp.: 33a
Středa 14. května svátek sv. Matěje, apoštola	1. čt.: Sk 1,15–17.20–26 Ž: 113 (112),1–2.3–4.5–6.7–8 Ev.: Jan 15,9–17	odp.: 8
Čtvrtek 15. května férie	1. čt.: Sk 22,30; 23,6–11 Ž: 15,1–2a+5.7–8.9–10.11 Ev.: Jan 17,21	odp.: 1
Pátek 16. května svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka	1. čt.: Řím 8,31b–39 Ž: 69 (68),5ab.7ac+8.15bc+31 Ev.: Mt 10,17–22	odp.: 14c
Sobota 17. května férie – pozdravem šlá	1. čt.: Sk 28,16–20.30–31 Ž: 10,5.6+8 Ev.: Jan 21,20–25	odp.: srov. 8b

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	11. 5.	12. 5.	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.
Antifona	642	642	642	1673	642	1708	642
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	642	642	642	1365	642	1367	642
Antifony	654	1046	1062	1674	1092	1368	1123
Žalmy	1030	1046	1062	813	1093	813	1124
Kr. čtení a zpěv	654	658	661	1674	667	1368	673
Antifona k Zach. kantiku	654	658	661	1365	667	1369	674
Prosby	655	658	661	1675	667	1711	674
Záv. modlitba	655	659	662	1366	668	1369	1373
Modlitba během dne:							
Hymnus	643	643	643	519	643	643	643
Antifony	643	643	643	519	643	643	643
Žalmy	1035	1051	1067	955	1097	1113	1128
Krátké čtení	655	659	662	1676	668	1713	674
Záv. modlitba	655	659	662	1366	668	1369	674
Nešpory: SO							
Hymnus	641	641	641	641	1366	641	1369
Antifony	652	656	1056	1072	1678	1102	1371
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1678	1102	1715
Kr. čtení a zpěv	652	656	660	663	1680	662	1371
Ant. ke kant. P. M.	653	657	660	663	1367	669	1371
Prosby	653	657	660	663	1681	669	1718
Záv. modlitba	655	655	659	662	1366	668	1369
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260
							1238

Představujeme

Vám...

Knihy si můžete objednat na adrese:

Malice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc

MOZAIKA HLEDÁNÍ

Josef Doubrava

Život je hledání pravdy, hledání lásky, hledání jistoty. Žijeme v čase a čas je zavazující dar. Můžeme ho naplnit dobrem nebo promarnit zlem.

Uprostřed životních starostí a těžkostí je zapotřebí: umět se ztišit, zamyslet a zaměřit k tomu, co má trvalou hodnotu. Musíme objevit životní cestu a cíl.

Úvahy uvedené v knize jsou pokusem přiblížit hledajícímu člověku všelidské hodnoty a zásady. Cílem etické výchovy je samostatné myšlení a odpovědné jednání. Etika je jedna z forem předevangelizace. Napřed orba a potom setba...

(Cit. z úvodníku autora ke knize)

„Pro dítě je svět velkým tajemstvím. Pro moudrého člověka jím zůstane po celý život... Ve chvíli, kdy nenahlížíme na blízkého člověka jako na bytost plnou tajemství a nemáme potřebu poodhalit toto tajemství, zbavujeme se možnosti setkat se s ním v úplnosti jeho osoby. Jednou ze základních tendencí naší doby je zbavit přírodu i člověka tajemství... Láska zbavená tajemství se podobá jezeru bez vody. Mezilidský vztah zbavený úcty postrádá tajemství... Člověk používaný, a nikoli přijímaný se stane předmětem chvílkové potřeby. Může být bez výčitek odložený nebo vyměněný za jiného... Základem šťastného manželství je vždycky osobní proměna obou manželů spojená se vzájemným poznáváním a darováním. Skutečná láska chce, abychom vyšli ze sebe, otevřeli se druhému a soucítili s milovaným člověkem. Pro vytvoření šťastného manželství je nezbytná určitá duchovní zralost, ze které vyplývá odpovědnost za sebe navzájem a oboustranná velkodušnost. Nic hodnotného není v manželství bez připravenosti k oběti a odpuštění.

*Knihu vydalo nakladatelství Arca JiMfa 1996,
brož. 112 stran, cena 35 Kč.*

Objednávání Světla

**Světlo si lze objednat
na adrese:**

* * *

**Malice cyrilometodějská
s. r. o.**

EXPEDICE

**Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1**

* * *

**Zájemce o předplatné
ze Slovenska prosíme,
aby se obrátili
na firmu RODENY
(adresa je uvedena
v tiráži), která Vám dá
instrukce
a zašle složenkou
na zaplacení.**

Malice cyrilometodějská s.r.o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

Odesílatel:

Novinové výplatné

**Placeno předem
706 035**

SVĚTLO – týdeník Malice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Malice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Malice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasťní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povolené SR, š. p. ZSRP Bratislava, č.j. 335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.